Milliyet
ÇOCUK
16 Temmuz 1984 ● Sayı: 29 ● 60 Lira

TÜRK TİCARET BANKASI
İŞBİRLİĞİ İLE HAZIRLANAN
BİLİM DÜNYASI ANSİKLOPEDİSİ
Eki ile

YAZ TATİLİ KUPONLARINIZI YOLLAMAYI UNUTMAYIN !

KARACAN YAYINLARI SUNAR

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

"TARİHİ YAŞAYARAK ÖĞRENİN!"

Tüm gerçeği ve heyecanıyla mağara adamından astronotlara kadar uzanan insanlık tarihini yeniden keşfe hazır mısınız?

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek 3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5 sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edilmiş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.

Tarihte büyük istilalar nasıl gerçekleşti? 800 yıl yenilmeyen Roma neden yenildi?
İnsanlık Tarihi Ansiklopedisi'nde.

Çıktı aldınız mı?

Milliyet
ÇOCUK

İmtiyaz Sahibi:
AYDIN DOĞAN

Genel Müdür
MUHİTTİN KÂZIMOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MEHMET İLKORUR

Teknik Sekreterler
AYSEL UĞUR
NACİ ÖZDAĞLI

Teknik Danışman
YETKİN ALDİNÇ

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Prof. Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10
Cağaloğlu-İSTANBUL

Dergimize gönderilen yazılar, yayımlansın yayımlanmasın iade edilmez...

Telefonlar:
526 83 86 - 520 83 94
528 42 67 - 528 55 76

Abone ve Satış İçin Başvuru:
Milliyet Çocuk Dergisi Satış Servisi, Cağaloğlu - İSTANBUL

Abone Koşulları:
Yıllık: 3640 .— TL.
Altı Aylık: 1820 .— TL.

Milliyet Yayın A.Ş. Ayazağa Ofset Tesisleri'nde hazırlanmış ve basılmıştır.

Türkiye'de Satış Fiyatı:
60 Lira

Kıbrıs'ta Satış Fiyatı:
80 Lira

16 Temmuz 1984
Yıl: 13 Sayı: 29 Cilt: 3

YEDEK KUPONUMUZ

bizden size

YAZ Tatiliniz Bizden *kampanyamız için yolladığınız mektuplar elimize ulaşmaya başladı sevgili okurlarımız. Mektuplarınızı ayırmakla görevli arkadaşlarımız, her gün yurdun dört bir yanından gelen yüzlerce mektubu ayırarak, sıra numarasıyla* ***"bir"*** *den* ***"üç"*** *e kadar* ***"yaz tatili"*** *kuponu biriktiren her okura bir kura numarası veriyorlar. Daha sonra noter gözetiminde çekeceğimiz kurada, 20 okurumuz 15 gün süreyle* ***Bodrum****'da yaz tatili yapacak.*

Bu hafta, eksik kuponları olan okurlarımız için, eksik olan herhangi bir kuponunuzun yerine kullanabileceğiniz bir de ***"yedek tatil kuponu"*** *yayımlıyoruz.*

MİLLİYET *Çocuk Dergisi okurları, geçtiğimiz yılın başında dergimizde yayımlanan, Yaşanmış Serüvenler yazı dizimizdeki* ***"Sinbad"*** *adlı serüveni anımsayacaklardır. Kaptan Tim Severin, eski gemi yapım tekniklerini kullanarak ilkel bir gemi inşa ettirmiş, yanına da hiçbir modern gemicilik gereçleri almadan, Sinbad'ın yolculuklarını yapmıştı. (*).*

Şimdi de efsanevi ***Argo*** *gemisiyle ülkemize gelen kaptan Tim Severin, mitolojik bir efsanedeki yolculuğu tekrarlıyor. Onun ve Argonotlarının serüvenlerini yakından izleyen* ***Milliyet Gazetesi*** *muhabiri* ***Savaş Ay****, yolculuk izlenimlerini çok yakında* ***Milliyet Çocuk Dergisi****'nde kaleme alacak.*

Kaptan Tim Severin'in yolculuğu yabancı basının da ilgisini çekmiş, İngiltere'nin büyük gazetelerinden ***Sunday Times****'ın ilâvesinde de yayımlanmıştı.*

Efsanevi Argo gemisi şimdi Türkiye'de

ÖYKÜMÜZ *İbrahim Zeki Burdurlu'dan: Demir Ayakkabılar... 1922 yılında Burdur'da doğan yazar, Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdikten sonra, çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı. Kitaplarından bazılarının isimleriyse şöyle:* ***Nar Güzeli, Memiş Can, Sihirli Gül, Güllü Padişah, Anılardan Öyküler...***

Esenlik dileklerimizle

(*) **Milliyet Çocuk Dergisi, Sayı: 4, 24 Ocak 1983**

İÇİNDEKİLER

Bizden Size	3	Okunacak Kitaplar	20-21
Pul	4	Robin	22
Beşler Çetesi	5-8	Okurdan Okura	24-25
Parmak Çocuk	9	Bilmece	26
Bilim Dünyası	10	Kahraman Pilotlar	27-30
Öykü-Şiir	12-13	Bir Gökyüzü	31-32
Bilmece	14	Afacanlar	33-36
Red-Kid	15-18	Dünyanın Dört B.	7-38
Olimpiyatlar	19	Profesyoneller	39-42

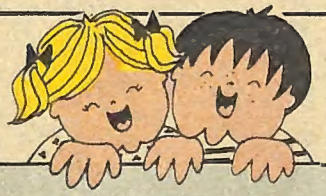

Bu sayfada yayınlanacak dilek ve eleştirilerinizi içeren mektuplarınızı **"Milliyet Çocuk Dergisi, Okurun sesi Cağaloğlu/İstanbul"** adresine bekliyoruz.

okurun sesi

Derginizi uzun süreden beri alıyorum. Ansiklopedi eklerini, Beşler Çetesi, Red-Kit, Her Telden, Bilmece Bulmaca ve Cimcime gibi yayınladığınız çizgi romanları ve bilgi veren sayfaları çok severek okuyorum. Sizden isteğim Jules Verne'nin romanlarını çizgi roman şeklinde vermenizdir.

Timur EROĞLUER (Ankara)

Derginizi uzun zamandır almaktayım. Red-Kid, Siyah Kısrak, Beşler Çetesi ve Cimcime'yi çok seviyorum. Sizden isteğim ansiklopedi eklerini çoğaltmanızdır.

Yusuf DEMİRAL (Afyon)

Derginizi 1982 yılından beri almaktayım. İlgiyle okuyorum. Basketboldan başka spor dallarını da tanıtmanızı istiyorum.

Canan Pusat (Ankara)

Pul köşesi

1984 Los Angeles Olimpiyatlatları için anma pulu çıkaran ülkelerden biri de, "Belize" (altta).

BELIZE

PUL TERİMLERİ

FİLATELİ: Yunanca Philos ve Ateleia kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiş bir terimdir. Philately. Philos'un Türkçe anlamı bir şeyi sevmek, bir şeyden hoşlanmak, ona aşık olmaktır. Ateleia'nın Türkçe anlamı ise vergisiz her türlü maddeleri toplama sevgisidir. Bu iki kelimenin birleşmesinden Philately kelimesi çıkmıştır. Philately ise pul sevmek, pul toplamak, pul kolleksiyonculuğu demektir.

TOPKAPI MÜZESİ EK DEĞERLİ SERİ

PTT Genel Müdürlüğü, Posta Dairesi Başkanlığı, **30 Mayıs 1984 tarihinde** 20+5,70+15,90+20,100+25 lira değerindeki dört puldan oluşan, **"Topkapı Müzesi Ek Değerli Anma Serisi"**ni tedavüle çıkardı. 26x41 mm. boyutlarında ve 100'lük tabakalar halinde 600.000 adet basılan bu seri 31 Aralık 1985 tarihine kadar posta merkezlerinde satışa sunulacak.

Aynı seri için ek bilgi, **"PTT Filateli Servisi, P.K 900, Ulus-Ankara"** adresinden edinilebiliyor.

Malta

Malta Posta İdaresi, polis teşkilâtının kuruluşunun 170. yılı nedeniyle 14 Haziran 1984 tarihinde dört puldan oluşan tematik bir seriyi tedavüle çıkardı. 3 c, 8 c, 11 c, ve 25 c (sent) değerindeki dört puldan oluşan seri, 40'lık tabakalar halinde basıldı.

Malta Posta İdaresi, Temmuz ayında **"Los Angeles"** anma serisi, Ekim ayında **"Yeni Yıl"** serisi, Aralık ayında da, **"Malta Cumhuriyeti'nin 10. Yıldönümü"** serisini tedavüle çıkaracak.

İzlanda da kullanılan bazı posta damgalarından örnekler veriyoruz (üstte).

FİFA 80. YIL

DİKKAT!

Pul ve Pulculuk konusunda öğrenmek istediğiniz her şey için, sayfamıza mektup yazınız.

ORMAN EMİR VERDİĞİ ZAMAN, ONU DİNLEMEK GEREKİR. VE ARDINA BAKMADAN KAÇMAK GEREKİR. YOKSA... ÇOK GEÇ KALMIŞ OLURSUN...
FAKAT ARKADAŞINIZ İÇİN ÜZÜLMEYİN... EN FAZLA İKİ GÜN SONRA ARANIZA GERİ DÖNECEKTİR. AMA ONUN DÖNMESİNİ İSTİYORSANIZ, GİDİN BURADAN...
ONUN GERİ DÖNECEĞİNİ NEREDEN BİLİYORSUNUZ? YOKSA GÖRDÜNÜZ MÜ
BİZ MASALLARA KANACAK KADAR KÜÇÜK DEĞİLİZ. AZ ÖNCE SÖZÜNÜ ETTİĞİNİZ DEVLERİN KİM OLDUĞUNU SÖYLEYİN BİZE...
SAKİN OLUN! SAKİN OLUN KARDEŞLERİM. AĞAÇLAR KRALI BENDEN HİÇ BİR ŞEY GİZLEMEZ.
BURADA FAZLA OYALANMAYIN. BURADA AĞAÇLARIN KURALLARI GEÇERLİDİR. GİDİN BURADAN!
BU ADAMCAĞIZ İYİCE AKLINI OYNATMIŞ!
GÖRDÜN MÜ FRANÇOİS. DEMEK AYNI ŞEYİ DÜŞÜNEN YALNIZ BEN DEĞİLMİŞİM.
UFF!. YOLUMUZU BİLE SORMAYA ZAMAN BULAMADIK...
NEYSE BİZ KENDİ YOLUMUZU KENDİMİZ BULURUZ.
21

İKİ SAATTEN BU YANA HİÇ SES ÇIKMADI. BUNLAR NE YAPIYORLAR ACABA?
UYUYORLARDIR HERHALDE! ONLARIN İŞİ BİZDEN DAHA RAHAT..!
GONİO 2 ARABASINDAN GONİO 1'E... 28'İNCİ KANALDA G3 BÖLGESİNDE BİR SES VAR TAMAM.
G3 BÖLGESİ Mİ? TAMAM.
G3? BURASI FOLGOAT ORMANININ İÇİNDE KALIYOR..!
TAMAM DUYUYORUM... AMA ÇOK GARİP SANKİ BU SESLER...
...SANKİ UZAKTAN KUMANDALI, AMATÖRLERİN KULLANDIĞINDAN.
VRROOOM
ÜÇ SAAT SONRA GÜN DOĞACAK. HELİKOPTER ORMANIN ÜSTÜNDEN ARAŞTIRMA YAPABİLİR.
UZAKTAN KUMANDALI! AMA GECENİN BU SAATİNDE ORMANIN ORTASINDA KİM UZAKTAN KUMANDALI BİR UÇAKLA OYNAYABİLİR.
OH. YAYIN DURDU...
AMA ŞU ÖNÜMÜZDEKİ ÜÇ SAAT ÇOK UZUN GECEGE BENZİYOR.

BEŞLER NEREYE GİTTİKLERİNİ BİLMEDEN SAATLERCE ORMANDA YÜRÜDÜLER, FAKAT...

BİR GEMİ MEZARLIĞI !!!
BEŞ YORGUN KAHRAMAN KARŞILARINA ÇIKAN SAVAŞ GEMİLERİNİ HAYRETLE İZLEMEYE KOYULDULAR. GEMİLER, PASTAN DELİK DEŞİK OLMUŞTU. TOPLARINI ORMANIN YEŞİLLİKLERİNE DOĞRU UZATMIŞLAR, PARÇALANIP HURDA OLACAKLARI GÜNÜ BEKLİYORLARDI.
2824
263
24

Sürecek

PARMAK ÇOCUK 6

Geçen Sayıdan Devam

Adamcağız çuvalını yitirmiş, arar dururmuş... "Hah! demiş adam. Seni yakaladım. Benim çekirdeklerimi çalıyordun. Seni cezalandırayım da gör!" Adam sonra çuvalın iplerini bir güzel düğümleyip Parmak Çocuğu sıkıştırmış. Parmak Çocuk az daha ölüyormuş. Hemen af dilemiş, özür dilemiş. Suçsuz olduğunu, merak ettiği için çuvala girdiğini söylemiş ama boşuna.

Sonunda adamdan kurtulmuş ama bir daha öyle olur olmaz her şeye merak etmemeye kendi kendine söz vermiş.

○ Bir Değirmenci Parmak Çocuğu Yutuyor

Bir değirmenci eşeğine binip kente gelmiş. Parmak Çocuğun annesi hamur çanağını aşağıya boşaltırken değirmenci de oradan geçiyormuş. Değirmenci şöyle iyice bir soluk alıp, türküsüne başlamak istemiş. İşte tam bu sırada Parmak Çocuk hamurla birlikte değirmencinin ağzına düşmüş.

Böyle şey olur mu diyeceksiniz. Masal bu...

Değirmenci şaşırmış. Olup bitenlerden habersiz olan eşeği ağır ağır yoluna devam ediyormuş. Değirmenci şaşkınlıktan kurtulana kadar Parmak Çocuğun evinin önünden oldukça uzaklaşmışlar. Değirmenci de hamurun hangi evden atıldığını anlayamamış. Neyse... Değirmenci yine türküsüne başlamak istemiş ama bir türlü sesi çıkmıyormuş. Boğazında bir kedi varmış gibi boğazı tırmalanıyormuş. Elbette bu kedi falan değil Parmak Çocukmuş.

Parmak Çocuk bu sıkıntıdan kurtulmak için her şeyini vermeye kararlıymış ama yararsız!

Değirmenci evine dönmüş. Olup bitenleri anlatmış. Kimse derdine çare bulamamış. Zavallı değirmenci yataklara düşmüş. Bakmışlar olacak gibi değil beş tane hekim birden çağırmışlar. Arkadan bir yığın hekim daha gelmiş ama değirmencinin derdine çare bulamamışlar. Böyle garip bir hastalığı kimse anlayamıyormuş. Zavallı değirmencinin boğazından zaman zaman incecik bir ses işitiliyormuş:

— Anneciğim! Anneciğim! diye.

Hekimler kendi aralarında konuşup tartışırken değirmenci esnemeye başlamış. Parmak Çocuk da bu durumu fırsat bilip kendini dışarı atmış ve hekimlerin ayaklarının dibine düş-

müş. Hekimler şaşkın şaşkın birbirlerine bakarlarken değirmenci bu küçücük insanı kızgınlıkla yakalamış, götürüp dereye atmış!

Sürecek

○ Parmak Çocuk ve Çörek

İnsanın başına bir terslik geldi mi arkadan bir başkası da gelir. Ders alıp yanlışını düzeltmek gerekir.

Çuval olayından sonra Parmak Çocuğun başına yine bir iş gelmiş. Bu terslikten yakayı sıyıran Parmak Çocuk hemen eve dönmüş. Raslantıya bakın ki annesi evde yokmuş. Parmak Çocuk öteye beriye göz gezdirirken üstü kâğıtla örtülü büyükçe bir çanak görmüş. Yine merakını yenememiş ve çanağın içine bakmak istemiş. Bir çatalı merdiven gibi kullanarak çanağın kenarına tırmanmış. Kâğıdın üzerine basmak isterken kâğıt kaymış ve Parmak Çocuk çanağın içine düşmüş.

Çanağın içi taze hamurlarla doluymuş. Parmak Çocuğun annesi güzel bir çörek yapmak için hamuru hazırlamış. Bizim Parmak Çocuk tepe üstü hamura gömülmüş!

Tam bu sırada annesi eve gelmiş neyse! Çanağın içindeki hamurun kendi kendine kıpırdadığını görünce hem korkmuş, hem şaşırmış. Ne var acaba bunun içinde demiş.

Zavallı Parmak Çocuk hamurun içinde debelenip duruyormuş. Ama çocuğunun orda olabileceğini hiç aklına getirmiyormuş kadıncağız.

Belki de bir sıçandır diye düşünmüş kadın. Sıçanın böyle bir şey yapması zordur demiş kendi kendine. Sonra korku içinde çanağı kapmış ve hamuru pencereden aşağıya dökmüş. İçinde Parmak Çocuğun olduğunu görememiş.

BİLİM DÜNYASI

HAYVANLARIN DİLİ

BİLDİKLERİNİ aktarabilen tek yaratık türü olarak insan bilinir ve biz bundan gurur duyarız. Ancak, araştırmalar ilerledikçe, insan dilini tek dil kılan özellikler bir bir kayboluyor, başka canlılarda da bizim kendimize özgü sandığımız haberleşme yeteneklerine sahip olduğunu ortaya koyuyor.

Bir çok ünlü filozof dilin sınırlarını belirleyecek ölçütler bulmaya çalışmışlardır. Bu güne dek yapılan çalışmalarla bazı ölçütler elde edilmiş. Bu çalışmalarda varılan sonuçlara göre, dilin bazı yönleriyle simgesel olması temel bir ölçüt olarak kabul edilmiş. Bir dil yaratıcı olmalıdır, bir anlamı farklı yeni biçimlerde dile getirebilmelidir. Eski sözcükleri yeni anlamlarda kullanabilme olanağını taşımalı, en önemli nokta olarak da kültürel olarak aktarılabilmelidir.

Hayvanların şaşırtıcı bir biçimde haberleşme sistemleri olduğu eskiden beri bilinir. Bir çok tür tehlike, açlık, isteklilik gibi bazı temel güdüleri türünün öteki üyelerini iletme yeteneğine sahiptirler. Ancak bu gibi yeteneklere sahip olmaları, dil yeteneğine sahip olduklarını göstermez.

Son yapılan araştırmalar, hayvanların bazı sinyaller ile haberleşebildiklerini ortaya koyuyor. Örneğin, yer sincapları, birbirlerine tehlike haberi verirken, iki tür düşman için iki ayrı sinyal kullanıyorlar. Bilim adamlarının gözlemleri sonucu, birinci tür sinyalin kuşlarla ilgili tehlikeleri haber verdiği, ikinci tür sinyalin ise, kirpi gibi toprakta yaşayan hayvanlardan gelecek tehlikelere karşı uyardığı saptanmış.

Başka bir araştırma da kuşlar üzerinde yapılmış. Belirli bir bölgenin dişi kuşlarına hem kendi bölgelerinden olan hem de başka bölgelerden erkek kuşların sesleri banttan dinletilmiş. Dişi kuşlar kendi bölgelerinden olan erkek kuşların seslerine tepki gösterirken, diğerlerine karşı hiçbir tepki göstermemişler. Bu durumda kuşların iletişimi arasında kültürel bazı öğelerin önemli bir rol oynadığını ortaya koymuş.

Bütün bu olgular insanın sesle ilgili mekanizmaya sahip tek canlı olmadığını ortaya koymaktadır. Dilin bazı özelliklerine öteki hayvanların da sahip olduklarını görülmektedir.

Ama insan dilinin öyle özellikleri vardır ki bu hiçbir hayvanda yoktur, birincisi, insanın iletişim için kurduğu cümle biçimleri, ikincisi de insanın öğrenme gücüdür.

Bu yüzden denilebilir ki, hayvanlar da insanlar gibi haberleşme yeteneğine sahiptirler ama, ancak dili hiçbir hayvanın yapamayacağını yapmış, çeşitli dil yapıları kurabilmiştir. Hele insanın o dili kullanarak geliştirdiği edebiyatı düşünürsek, hayvanların dili var demeye dilimiz biraz zor varır.

BİR KÜLTÜRÜN ÇÖKÜŞÜ

GÜNEY Pasifik Okyanusu'ndaki Easter Adası'nda bulunan yumuşak volkanik kayadan yontulmuş 600 kadar dev heykel antik sanatın eşsiz bir kalıntısıdır. Adada yaşayanların 700 yıl boyunca sürdürdükleri heykel yapımını I.S.1700 yıllarında hangi nedenden dolayı durdurdukları uzun süre bir giz olarak kalmıştı. Bu taş anıt kültürü (megalitik) doruk noktasına ulaştığında birdenbire söndü.

Ada ormanının yerlilerce gereksinimlerine paralel olarak yok edilmesi, kültürel çöküşün ana nedeni olarak kabul edilmektedir. Şimdi, adanın bir zamanlar gerçekten ormanla kaplı olduğuna dair bilimsel deliller vardır. Geçen 1000 yıl sırasında ağaçlar yok olmuştu

Hull Üniversitesinden iki coğrafyacı, **J.R.Flenley** ve **Sarah King**, Rano Raraku ve Rano Kao kraterlerindeki gölcüklerin diplerinden alınmış çekirdek içinde korunagelen polenlerden adanın bitki örtüsü hakkında bilgi ediniyorlar. Elde edilen kayıtlar günümüzden 37.000 yıl öncesine kadar olan dönemi kapsamaktadır.

Bugün, adanın bitki örtüsü çoğunlukla otlak görünümündedir; yalnızca iki yerel mantar (Lycium carolinianum ve caesalpinia bonduc) vardır ve tek yöresel ağaç, **Sophora toromiro**, adada halen yaşamını sürdürmektedir.

Ancak, polen analizleri, adada 1000 yıl öncesinde hurma ağaçları ve çeşitli mantar türlerinin bol miktarda bulunduğunu göstermektedir.

Easter Adası, yerlileri son ağaçlarının da kesilmesiyle ürün alacak verimli topraklardan yoksun kaldılar. Ağaçların yok olması, heykellerin taşınması ve dikilmesi için gerekli kereste kaynağının da kurumasına neden olmuştu.

Flenley ve King'in düşündüğü gibi, ormanın yok edilmesi, heykellerin yontulmasının sürdürülmesini anlamsız bir duruma getirmiştir.

BÜTÜN KÜÇÜK YARA VE KESİKLER İÇİN

RENKLİ **sanita bant®**

SEDKO
Band Kozmetik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ziya Gökalp Sok No19 Maltepe Kartal-İstanbul Tel: 352 10 97-352 02 95-96

Tüm eczane, bakkal ve marketlerde

SEDKO Bir KOÇ Holding Kuruluşudur.

Bir Öykü

DEMİR AYAKKABILAR

İbrahim Zeki BURDURLU

Resimler: Sinan GÜRDAĞCIK

AYAĞA kalkma!.."

"Ayağa kalksan da yürüme sakın!.."

"Koşmaksa tam yasak!.."

Buyruklar, buyruklar... Elimde bir baston, ayağımda bir fazla kemik. Sağ ayağımın bileğinde bir yumru.

Otur!.. Kalkma!.. Yürüme!.. Yat, uyu!.. Uzak ayaklarını!.. Bak çevrene!.. Oynayan çocukları izle, sakın sen oynama!.. Pencereden gözle her şeyi!..

Düşmandım yürüyenlere, koşanlara. Neden ben yürüyemiyordum da onlar gitme,gelme mutluluğu içindeydiler. Neden ayakta duramıyordum uzun süre!..

"Yazgın böyleymiş, iyi olur inşallah!.."

Yorganı ,yastığı, yatağı, kilimi, halıyı ve de hep yerde olan eşyaları benim kadar bilen yoktur sanırım. Siz bana sorun sandalyelerin ayaklarını. Tozları, süprüntüleri ve de insan tabanlarının durumlarını benden öğrenin. Oturmanın yarattığı incelemeler sonucunda yere yakın her şeyi öğrendim. Hayvanları da böyle... Bahçeye oturmuşsam eğer, boyumun yettiğince gördüm her şeyi. Tavuklar, horozlar, civcivler, köpekler, kediler. Karınlarını doyurmak için yere, çimlere, ağaçlara inen kuşlar.

"Ancak yedi yaşında bir ameliyat yapabiliriz. Sanırım bu yaştan önce olamaz!.."

Ak önlüklü, ak saçlı doktor böyle dedi. Annem ağladı, babam buruşturdu yüzünü. En çok üzülen de anneannem oldu:

"Vah yavrucak vah!.."

Babamın sırtındaydım. O, yorulunca annem alıyordu arkasına beni. Yürümek, koşmak, dilenen yere ulaşmak, istediğim yerde oturmak, eğlenmek ,oynamak... Bunların önemini bana sorun her zaman. Yürüyebilen insanların ne denli mutlu olduklarını benden öğrenin. Koşabilenlerin sevinçlerinin değerini sanırım yalnız ben biliyorum. Hele hele ayaklarıyla araçlara binip diledikleri yerlere ulaşanların kıvançları...

Bilmiyordum bu eylemlerin insanlarda nasıl birer ruh durumu yarattığını. Yalnız yerde sürünen bir yaratığın olumsuz yaşantıları vardı bende. Bir de özlemlerim vardı öteki insanların yapıp da benin yapamadığım devinimlerle ilgili.

Sanırım dört yaşımdan sonra, anneannemle dostluğum başladı. Dedem göçüp gittiği için bu evrenden, anneannem bizim yanımıza geldi. Ben ona, o bana tam arkadaş. Benim can dostumdu. Hem konuşuyor, hem gezilere çıkıyorduk odamızda. Anneannem, güzel, tatlı, yumuşak, çekici, insanı alıp götüren konuşmasıyla oyalıyordu beni. Ne Kafdağları kalıyor, ne de periler ülkesi. İkimiz, her yere girip çıkıyor, her kapıyı çalıyor, her dağı aşıyorduk.

Odamız küçüktü. İki minik penceremiz vardı. Bir köşede bir gaz sobası yanıyordu. Bir eski masa ve duvarda bir ayna. Anneannem, odamızı temizledi mi başlardı yolculuğumuz. Anlatırdı uzun uzun. Öyle hoşlanırdım ki...

"Önce bir demir ayakkabı deneyelim, kemiğin daha büyümemesi için" demiş doktor.

Aldı mı bir korku beni? Ne demekti demir ayakkabı. Ve de nasıl bir şeydi o!..

Bu sözden sonra kaç gün hasta yattığımı bilemiyorum. Ateşlerde kavruldum. İçimde önüne geçilmez bir yıkıntı vardı. Ne kadar imrenirdim renk renk ayakkabılara. Kırmızılar, kahverengiler, sarılar ve karalar... Onları ne zaman giyebilecektim? Nasıl, nerden çıkmıştı bu kemik?..—

Bir süre yumuşak patikler giydim. Bir süre terliklerle dolaşmaya çalıştım. Ayağımdaki kemik hiçbir ayakkabıyı istemiyordu. Bayramlarda bile ayakkabı alınmıyordu bana. Şimdi de demir mi, çelik mi? Ayakkabının demiri çeliği nasıl olacaktı?..

"Aldırma" dedi babam, "bu doktorlar da çok uzun ediyorlar doğrusu!.."

Annem daha da üzgündü. Anneannem de öyle. Babam, her gün umut veriyordu bana.

"Aldırma" dedi babam, "Bu doktorlar da çok uzun ediyorlar doğrusu!"

Nasıl oldu bilmiyorum, anneannem yepyeni bir masala başlayıverdi bir gün. Bu da çok güzel bir masaldı. Saçlarımı okşayarak, ağrıyan ayak kemiğimi ovarak anlattı:

"Bir varmış bir yokmuş. Önceki zamanlarda yavrum, senin gibi güzel bir kız varmış. Varmış ya, bu kızın özlemleri de taaa ötelerde, Aydede'nin ışıklı bahçesindeymiş. Bu güzel, minik kız aylı gecelerde, yumuşak yatağından Aydede'ye uzanmak istermiş. Çok severmiş yumuşacık ay ışığını.

Bir gece , tam odasından çıkacağı sırada, önüne bir ak saçlı dede çıkmış. İkisi şöyle konuşmuşlar:

"Bu gece vaktinde nereye böyle minik kız?."

"Aydede'ye..."

"Çok uzak değil mi?."

"Olsun... Gidebilirim yavaş yavaş!.."

"Sağlam mı ayakkabıların?.."

"Yok ki bir şey ayaklarımda."

"Vah vah!.. Olmaz böyle çıplak ayakla. Aydede'ye ulaşabilmek için sağlam ayakkabılar gerek."

"Ben çıplak ayaklarımla gidebilirim."

"Olmaz!..Ben sana yardım edeyim, al bastonu ve de şu demir ayakkabıları da rahatça git Aydede'ne!.."

Yaşlı adam, torbasından bir çift ayakkabı çıkarmış küçük kıza vermiş.

"Giy bakalım şunları!.." demiş.

Kız, ayakkabıları giymiş, eline de demir bastonu almış. İşte bu sırada olanlar olmuş..minik kız yerinden uçarak yükselmiş ve Aydede'nin ışıklı yoluna koyuluvermiş.

Yaşlı adam, minik kızın arkasından bakmış bakmış da kendi kendine şöyle söylenmiş.:

"Ah çocukluk, ah masalsı yaşam!.."

Anneannemin ağzından bal akıyordu. Bu masalla beni Aydede'yle tanıştırmıştı.

AYDEDE... Güneşana... Kardeşimdi artık ışıklar benim. Bin de demir ayakkabıya ısınmıştım. Demek o derli ağır değildi. Demek bunlarla uçabiliyordu, insan. Demek ben de Aydede'ye varabilirdim ışıklı yollarda yürüyerek. Yürürken uçuvermek ne kadar güzeldi kimbilir?.

Tam iki buçuk yıl, anneannemin güzel, tatlı, akıcı, doyurucu Türkçesinden yaşadım. Anlattı, avuttu, uyuttu, kutlandırdı beni. O anlatırken ayağımı unutuyordum. O iri kemik, beni yürütmeyen o yumru, çok gerilerde kalıyordu, Çoğu zaman, unutturdum ayaklarımı.

Annemle babam, arabayla gezmeye çıkardıklarında hemen eve dönmek istiyordum. Uzaktan izlediğim çocuk oyunları da doyurmuyordu beni. O mavi gözlü, ak yüzlü anneannem bir dünyaydı. Masallar, öyküler, maniler, türküler, dualarla biten efsaneler besleyici, güçlü bir süttü benim için.

İlkokula başlamadan ayağımın ameliyata alınması gerekmiş. Korktum. Sivri kemik uçup gidecekti. Kurtulacaktım ondan.

Yattım hastaneye. Sonucun haberi olumsuzdu. Ameliyat tam tamına gerçekleşmemiş. Ayağımdaki yaraya korkarak baktım. Demek, kalıntıyı, bir ağır yük olarak biraz daha taşıyacaktım.

"Üç yıl sonra!.."

Anneannemin, öptü öptü beni:

"Eh buna da şükür Tanrı'm" dedi yürekten, "Okula başlayabeliceksin ya!?.."

Bastonla topallaya topallaya ya da üç tekerlekli arabayla okula gitmek... Tüm çocukların ayaklarını, çoraplarını, ayakkabılarını düşündüm, gerçekten bana benzeyen bir başka çocuk yoktu. Ağladım, inledim. Babam, okşadı saçlarımı:

"Seni ben götüreceğim her gün okula, korkma, sıkılma!." dedi.

Anneannemle yattım o gece. Kucakladı, sardı beni ak saçlı ninem. Ve de fısıldadı kulağıma:

ne kadar güzel!. Bak gelmiş, inmiş penceremize. Şimdi onun ışık merdiveniyle çıkalım yukarıya!."

Uyumuşum.

Üçüncü sınıftan dörde geçtiğim yıl, bir kez daha bayılttı beni doktorlar.

Gözlerimi açtığımda, bir genç doktor, elleri ceplerinde gülüyordu:

"Demir ayakkabıları atalım mı?."

"Hayır!.."

"Neden!."

"Gerekli, çok gerekli bana!."

Şaşırdı doktor. Annemle babam, genç doktorun arkasında el ele tutuşmuşlar, gülüyorlardı. Doktor, annemle babama döndü:

"İlk kez böyle bir yanıtla karşılaşıyorum!."

Annem gözlerini gözlerime dikmişti.

"O demir ayakkabılar olmasaydı anneannem Aydede'ye çıkaramazdı beni!."

Doktor şaşırdı. Annem, evdeki durumunuzu anlattı. Doktor, şaşarak dinledi ve yürüyemeyen bir çocuğun göklerde nasıl uçabildiğini anladığını başıyla onayladı, yüzümü okşayarak güldü:

"Kurtuldun artık... Ne giyersen giy, ayakların çvea yıllar senindir artık!.."

Güldüm. Mutluydum. Hemen pencereden çıktım güneşli gündüze. Çatıların, odaların, sofaların dışı benimdi artık. Bol bol yürüyebilir, bol bol koşabilir, anneannemi elinden tutarak masal evimizin taaa içine çekebiliddim. Yürüyemezse arkama bindirebilirdim mutlu eylemler için onu.

İŞTE YEDEK KUPONUNUZ

Aşağıdaki yedek "yaz tatili" kuponunu, eksik olan herhangi bir kuponunuzun yerine kullanabilirsiniz...

YAZ TATİLİ KUPONU
YEDEK
—

BİLMECE

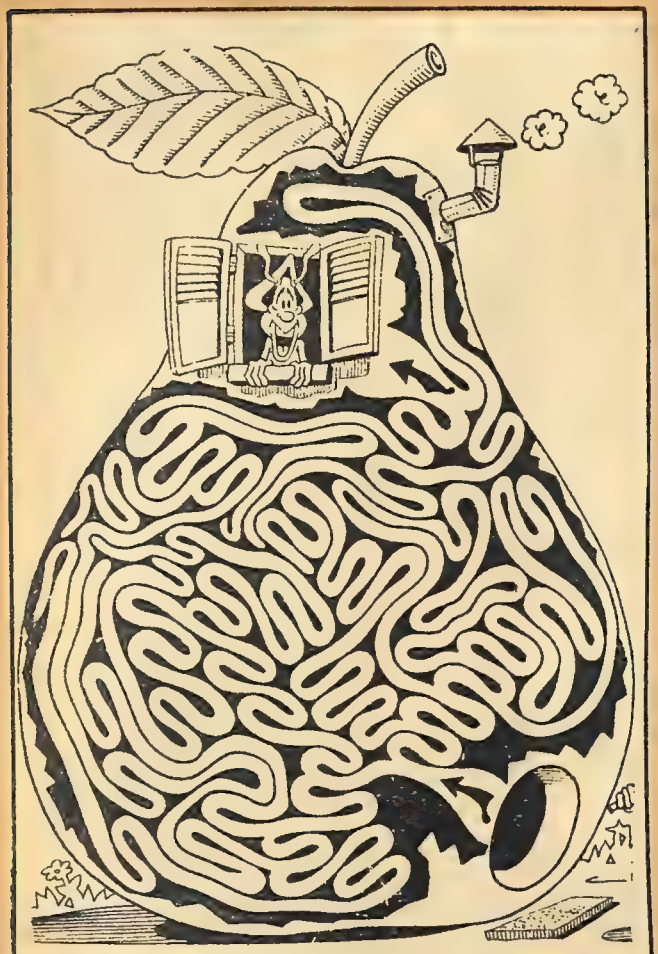

Sağ alttaki delikten başlayarak, pencereye ulaşan yolu bulabilir misiniz?

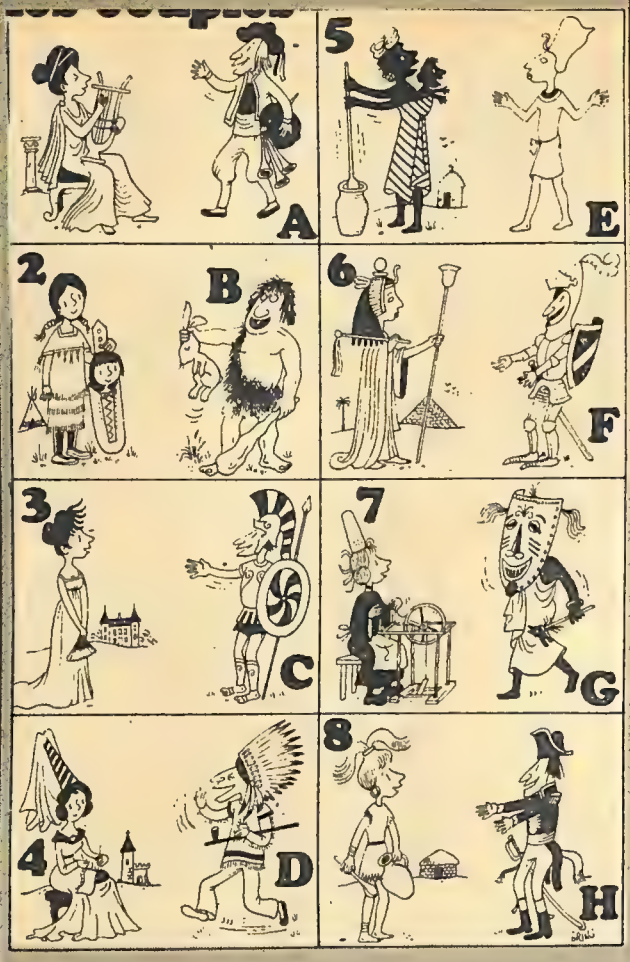

EŞLER

Ressamımız yukarıda gördüğünüz resimleri çizerken eşleri yanlış karelere çizmiştir. Resimleri dikkatle inceleyerek hangi kadının hangi erkekle eş olması gerektiğini bulabilir misiniz?

Yukarıda gördüğünüz iki resim arasındaki 7 farkı bulabilir misiniz?

KENTTE ÇOK KALABALIK VAR...

HADİ SEN AKRANLARINLA BİRAZ OYNA!

SANA GELİNCE DÜLDÜL! BURADA TETİKTE BEKLE.. HERŞEY OLABİLİR!

PENCEREDEN KAÇMAK ZORUNDA KALABİLİRİM!
ZATEN BİZ KOVBOYLARIN ATLARI, NORMAL KAPIDAN ÇIKAN BİR SAHİP BULDUK MU, BAYRAM EDERİZ.

SİZİ BURAYA NEDEN ÇAĞIRDIĞIMI MERAK ETMEDİNİZ Mİ? SIĞIRLARI-NIZIN GELECEĞİ İÇİN..
TOPLANTININ KONUSU ÇAYIRLARI SULAMAK İÇİN YENİ BİR PROJE Mİ?

HAYIR. SIĞIRLARIMIZA GEÇECEK YER BIRAKMADILAR. ÇİFTÇİLER HER YERİ DİKENLİ TELLE KAPLADILAR...

DİKENLİ TELLE Mİ?

ÇİFTÇİLERLE MÜCADELEDE BANA YARDIM EDECEK MİSİNİZ?
EVET!
YAŞA CASEY!
ÇİFTÇİLERE ÖLÜM!

ÖĞRENECEĞİMİ ÖĞRENDİM. ARTIK TÜYSEM İYİ OLUR.
HEY YABANCI! KİMSİN SEN ?
HAMBURGER JONES! SIĞIR TÜCCARI!
HEY BAYLAR! BEN BU ADAMDAN KUŞKULANDIM! CASUS OLABİLİR!
CASUS MU! KAÇMASINA İZİN VERMEYİN!
PAN!
DURDURUN ONU! RED KİT BU! SİLÂH KULLANMASINDAN TANIDIM!
CRASSHH
PLOF
HA, HA, HA! YANLIŞ PENCERE-DEN ATLADI! HA, HA, HA!
GÜLECEĞİNE DAHA HIZLI KOŞ-MAYA BAK!
BIRAKIN KAÇSIN! YARIN O DİKENLİ TELLERİ KESECEĞİZ VE SIĞIRLARIMIZLA O ÇİFTLİK-LERİ YERLE BİR EDECEĞİZ...
FAKAT SULAMA PRO-JESİ NE OLACAK?

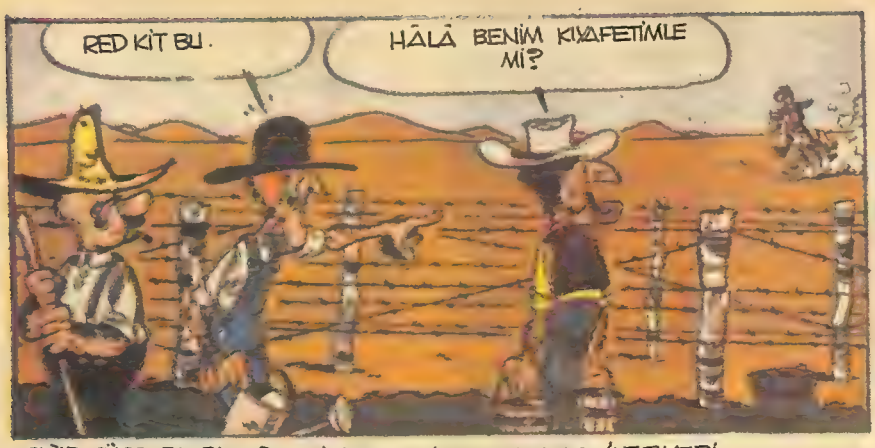

SIĞIR TÜCCARLARI EĞLENİRLERKEN, ÇİFTÇİLER DE GİZLİ İŞLERİNİ HALLETMEKLE MEŞGÜLDÜLER...

SAATLER İLERLEDİ.

BİZİ DİKENLİ TELLE ÇEVİRMİŞLER...
EVET! GERÇEK DİKENLİ TEL BUNLAR.
SALDIRALIM! SALDIRALIM! EZİP GEÇELİM ONLARI!
DUR BAKALIM CASS. ÇİFTÇİLER SIĞIRLARIMIZA ATEŞ EDERLERSE NE OLACAK?
ONLARIN HAYATINI TEHLİKEYE ATAMAYIZ.
SON DİKENLİ TEL DE VAR!
SIĞIRLARI HEMEN GÖNDERMENİN BİR ANLAMI YOK!
BAKIN, BİR TEMSİLCİ GELİYOR.
BU RED KİT! ONU DİNLEMEK İSTEMİYORUM!
BAĞIRMA CASS! SİNİRLENECEK BİRŞEY YOK!
BENİ DİNLEYİN! BU GEREKSİZ KAVGAYA BİR SON VERELİM. SIĞIR TÜCCARLARI İLE ÇİFTÇİLER BİRLİKTE YAŞAMAK ZORUNDADIRLAR. BU ÜLKE HEPİMİZE YETECEK BÜYÜKLÜKTE...
BÖYLE BİR ANLAŞMAYI KABUL EDEMEM!
SİZ BİLİRSİNİZ! BENDEN GÜNAH GİTTİ! HOŞÇA KALIN!
HAH! BU ÇAYİR BİZE YETERMİŞ. BİRKAÇ YIL SONRA BURADA SIĞIR DİYE BİRŞEY KALMAZ.
FAKAT, BİZİM SIĞIRLAR HAYATINDAN MEMNUN!

1980'den 1984'e Olimpiyatlar 7

Los Angeles Şenlikler Kenti

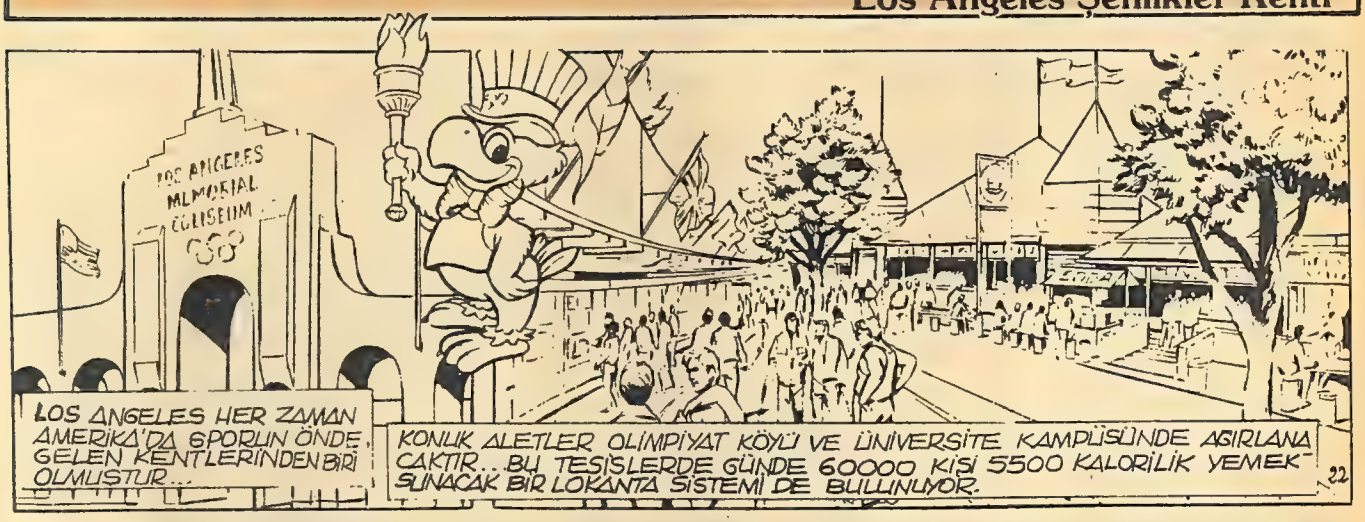

Coliseum Stadı

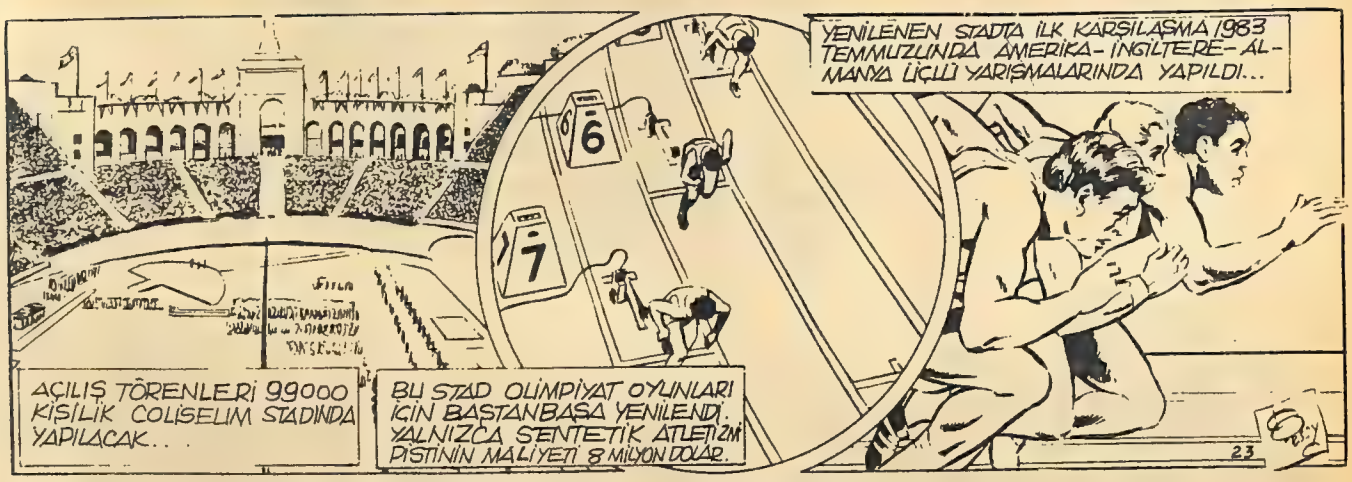

Diğer Atletizm Pistleri

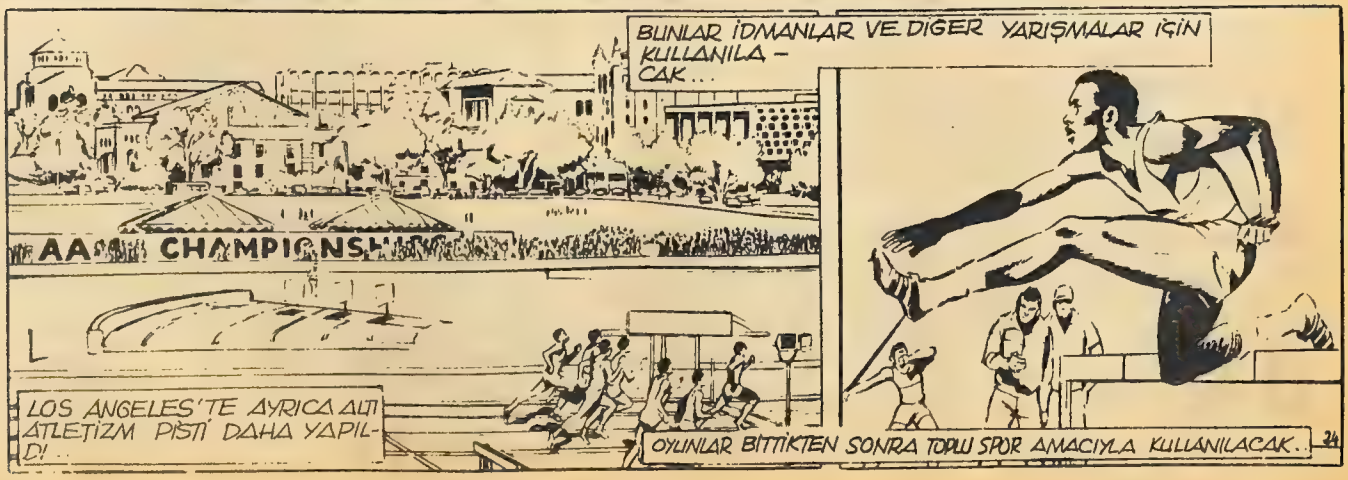

Hazırlayan: Hikmet Altınkaynak

BİR GÖK DOLUSU GÜVERCİN

YALVAÇ URAL

GÜNÜMÜZ şair ve yazarlarından olan **Yalvaç Ural**, 1945'te Konya'da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdi. Bir süre müzisyenlik yaptı. 1980'den bu yana Milliyet Yayınları'nda yazarlık, **Milliyet Kardeş** dergisinin yazı işleri müdürlüğünü yapmakta.

Çocuk edebiyatı alanında şiirleriyle tanınan **Yalvaç Ural**, edebiyata ilk adımını **Yelken** dergisinde yayınlanan şiirleriyle 1969 yılında atti. 1970'li yıllarda çocuk edebiyatına ilgi duydu. Çeşitli gazete ve dergilerde ürünlerini yayınladı. Bunları kitap haline getirdi. Eserlerinden biri fotoroman biçiminde günlük bir gazetede tefrika edildi. Halen şiirlerini **Milliyet Kardeş, Milliyet Çocuk** ve başka çocuk ve edebiyat dergilerinde yayınlamakta.

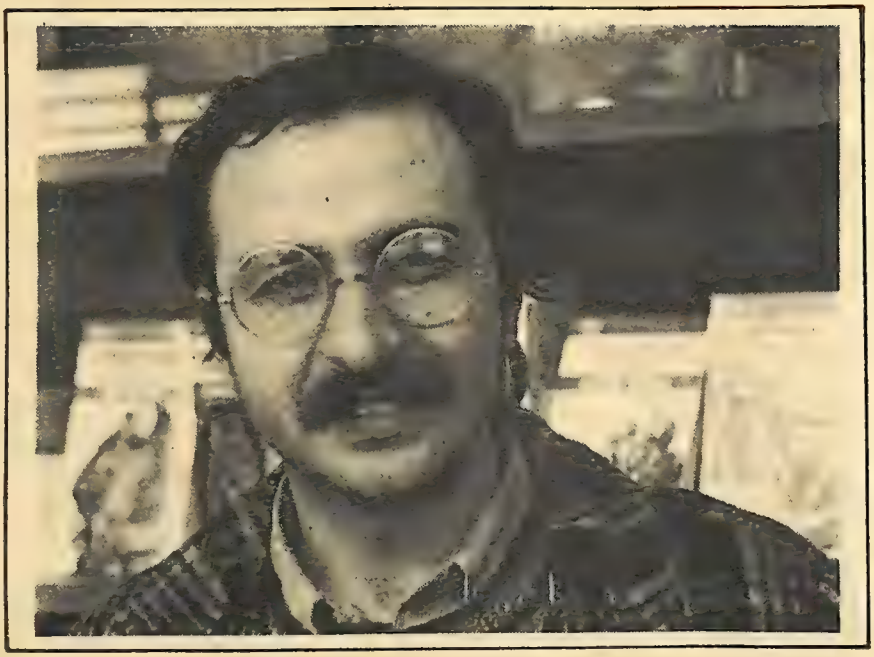

ESERLERİ

Sincap (1978), **Kulağımdaki Küçük Çan** (1979), **Bir Gök Dolusu Güvercin** (1979), **Çocuklar** (1979), **Korkulu Bir Gün** (1980), **Tekir Noktalama İşaretlerini Öğretiyor** (1981), **Alfabenin Türküsü** (1983), **Gözü Boynuz İzi Yaldız** (1982), **Kırmızı Kızlar Çatıları Gizler** (1982), **Nükte ve Fıkralarıyla Süleyman Nazif** (derleme, 1983), **La Fonten Orman Mahkemesinde** (1983),

Edebiyatımızdaki Yeri

YALVAÇ URAL, edebiyata büyük şiirleriyle başlamasına karşın çocuk şiirlerini sürdüren sayılı çocuk şairlerimizden biridir. Şiirleri yalın, söylemi etkili ve sevecendir. Çocuk dünyasına onun çok sevdiği neslelerle girer, umut ve ışık vererek, şiirini ezberletir.

KİTABIN KONUSU

BİR Gök Dolusu Güvercin, beş uzun öykü/şiirden oluşur. Kitabın da adını taşıyan öykü şiir, şairin çocukluk yıllarını sergiler. Küçük, şiirin bir kasabada, sevdiği arkadaşlarıyla, doğayla geçen yıllardır anlatılanlar.

YALVAÇ URAL'dan örnekler:

Kim Anlayabilir

Kim anlayabilir
Çiçekleri erken dökülen
Bir nar ağacının
Üzüntüsünü

Kim anlayabilir
Başaklar büyürken
Sapları kuruyan
Bir buğday tanesinin
Susuzluğunu

Kim anlayabilir
Gani kadar
Parmakları yiten
Bir kemancı çocuğun
Acısını

Kim anlayabilir

(Müzik Satan Çocuklar, 1979)

Bir Gök Dolusu Güvercin

Bozkırın İsmil köyünde
Orta halli bir çiftçi ailesi
Yaşıyordu.
Bu ailenin:
Ayşe ve Mehmet adlarında
İki çocukları vardı
Bu iki kardeş
O kadar çok severlerdi ki birbirlerini

Beraber gezerler
Beraber oynarlar
Hiç ayrılmazlardı birbirlerinden

Aşık oynarlar
Aşığa kurşun dökerler
Çelik-çomak oynarlar
Çimmeye bile birlikte giderlerdi

Köyde:
Büyük/küçük
Herkes özenirdi
Onların bu beraberliklerine

Babaları her ay sonu kasabaya iner
Aylık ihtiyaçlarını alır gelirdi
Bu küçücük köy yaşamı içinde
Ara sıra babalarıyla beraber
Kasabaya inmek
Onlar için
Çocukluk yaşamlarını renklendiren
Unutulmaz anılarla dolduran
En güzel günlerdi

(Bir Gök Dolusu Güvercin, 1979)

Tekir

Ben Tekir
Hangi Tekir mi?
Hani şu her gün
Sokakta rastladığınız
Yüzlerce kedi var ya
İşte onlardan biri
Çizgili tüylerim
Ve düşüncelerimden başka
Aslında olağanüstü
Hiçbir yanım yok
Yani ne uzun beyaz kuyruğum
Ne de keskin
Burnum ve gözlerim
Bu yüzden de
Şöminesinin duvarında
Avladığı farelerin
Başlarını sergileyen
Avcı kedilerden değilim
Sakın beni
Kasap dükkânları önünde
Bir parça et için bekleyen
O şişko kedilerle
Karıştırmayın
Ya da
Ev farelerini avlayan
Karşılığında
Soba başlarına çöreklenen
Ve önlerine bir yumak atılınca
Ev sahiplerini eğlendirmek için
Olmadık soytarılıkları
Yapanlarla

(Tekir Noktalama İşaretlerini, Öğretiyor, 1981)

La Fonten Orman Mahkemesinde

Bir gün hayvanlar
Kendileriyle ilgili
Gülmece öyküleri yazan
La Fonten'i
Ormanda yakaladılar

Ve onu doğruca götürüp
Yargılamak için
Orman mahkemesine çıkardılar

Aslan yargıçtı
Sordu: La Fonten
Ne istiyorsun bizlerden?
Neden bizleri
İyiler kötüler,
Aptallar, akıllılar,
Güzeller, çirkinler,
Tembeller, çalışkanlar, diye;
İkiyi bölüp
Birbirimize düşürüyorsun?

Hem sen bu öyküleri
Yazmadan önce
Hiçbir insan bizim için
Böyle düşünmez,
Hiçbir hayvan da bu denli
Birbirine
Düşman kesilmezdi

Sen yazmadan önce
Eşek eşek değildi;
Daha bürünmemişti benim postuma,
Taşımazdı insanların yükünü
Karınca da bu denli cimri değildi...

Ve yaz günleri çalışırken
Türküler söylediği için kendisine,
Her zaman yardım ederdi
Ağustosböceğine.

Bizlerden ne kötülük gördün ki
Hepimize böyle kendince
Ön adlar takıyor
Büyükleri, çocukları
Bize güldürüyorsun?

"Beni suçlayamazsınız!"
Dedi La Fonten;

"Çünkü, bütün kötü davranışları
Sizlerden öğrendim ben."

Bu sözlere
Öfkelendi salondakiler...
Ve
"Söylesin bakalım!
Neleri öğrenmiştir bizden?" dediler.

La Fonten: "Örneğin,
Kabalığı ayıdan öğrendim" dedi.
(Bu söz üzerine, arka sıralardan
Homurtu sesleri duyuldu.)

Aptallığı kargadan.
(Bütün salonda, gaakk... gaakkk..
Sesinden başka bir ses duyulmuyordu.)
Aslan öfkeyle vurdu
Çekicini kürsüye
Ve
"Susun lüften,
Bitirsin sözlerini, daha sonra
Yaparsınız savunmanızı", dedi

Konuşmasını sürdürerek La Fonten,
"Sinsiliği yılandan,
Zeki olmayı tilkiden,
Korkaklığı tavşandan", dedi.
(Ve bu söz üzerine atılan havucun
tokat gibi patlamasıyla yüzünde
sözünü yarıda kesti.)

Aslan da havucu atan tavşanı
Azarlayıp herkesin gözü önünde
Salondan dışarı attı

(La Fonten Orman Mahkemesinde 1983)

ORMANLAR KRALI ROBİN
BİR DEREBEYİ OLARAK, KÖYLÜLERDEN YEPYENİ BİR VERGİ ALMAYI DÜŞÜNÜYORUM.
BU SABAH AKLIMA GELDİ. NEFES ALINAN HAVADAN DA VERGİ İSTEYECEĞİM!
NASIL, İYİ BULUŞ DEĞİL Mİ? KENDİMLE ÖVÜNÜYORUM, DOĞRUSU...
HEY AKLIMLA BİN YAŞAYAYIM!
AMA VERGİYİ UYGULAMAYA KOYMADAN ÖNCE, TAHSİLDARI KÖYE, HALKIN YENİ VERGİ İÇİN NE DÜŞÜNDÜĞÜ KONUSUNDA ARAŞTIRMA YAPMAYA YOLLADIM.
KAMUOYU YOKLAMASI GİBİ BİRŞEY.. SONUCA ETKİSİ YOK, AMA TEPKİYİ ÖLÇMEK İYİDİR...
TAHSİLDAR NEREDEYSE GELİR, GEÇ BİLE KALDI.
GELDİM POSBIYIK! ÜSTELİK TAPTAZE BİLGİLERLE BİRLİKTE...
EEE, SONUÇ NE?
YÜZDE BİR, ÇEKİMSER...
ÇOĞUNLUK İSE KARŞI!

Bardak bardak için, çok nefis kekler, pastalar, muhallebiler yapın...

Gençlerin ve çocukların severek içtikleri muzlu ve hindistan cevizli MİS SÜT'ten sonra, şimdi de ÇİKOLATALI MİS SÜT... üstelik kiloluk kutularda: Muzlu, Hindistan cevizli ve çikolatalı yeni MİS SÜT'ü şimdi, kiloluk kutularda alın. Aileniz için alın. Nefis tadıyla, lezzetiyle hem bardak bardak için; hem de çok nefis kekler, pastalar, muhallebiler yapın... Meyveli MİS SÜT'ü dolabınızda mutlaka bulundurun.

Yeni meyveli MİS SÜT
Muzlu, Hindistan Cevizli ve ÇİKOLATALI.

"Bardakta için, sofrada tadın"

GM MC 841

okurdan okura

HAFTANIN ŞİİRİ

GÜLER YÜZLÜ SAAT

Odanın duvarında asılı
Sevimli, şirin bir saat var
Üzerinde 12 rakam yazılı,
Hiç usanmadan tıkırdar

Sabahları telaşla izlerim
Yelkovan ne de hızlı ilerler!
Ufak boylu akrebi de severim
İkisi durmadan yarış ederler

Bazen saatler su gibi akar.
Yetişemem tık tıklarına...
Bazen de durgunlaşır, yavaşlar
Sakin sakin bakar etrafına

Canlıdır, hareketlidir, saatim
Dişlileri, ibreleri hep işler
Gülümser, atar kalbi tık tık
Sessizce etrafını inceler.

Petek SEVİNÇ

İSTEK

Savaş istemiyorum
Barış varken,
Ölmek istemiyorum
Yaşamak varken
Tutsaklık istemiyorum
Özgürlük varken
Aydınlık, barış, yaşamak,
Özgürlük güzel şey
Güneş doğarken

Muharrem ÇAKAR

BAHAR

Soğuğun ardından başladı yüzüme,
Baharın tatlı yeli esmeye;
Menekşe çiçeklerinin kokusu,
Yetmezdi hiç kimseye...

Yeşillenen, çiçeklenen o ağaçlar,
Derler ki geldi bahar!
Masmavi bulutlara yetişen
Renkli renkli uçurtmalar uçar

Başladı ezilmeye topraklar
Kavurucu sıcağın altındalar
Ekmek parası için,
Kan ter içinde çalışanlar

İnsanlarla dolar denizler, gölier;
Kimi balık tutar, kimi yüzer,
Ama hepsinin de yüzü gülüyor,
Çünkü geldi BAHAR...

Süleyman GÜZELGÜL

FIKRA

MUHALEFET PARTİSİ

Karı koca oturmuş gazete okuyorlardı. Bir aralık kadın kocasına seslendi:

"Bey, gazetelerde muhalefet partisi diye bir şey okuyorum, ama ne demek olduğunu anlamıyorum."

Kocası şu cevabı verdi:

"Ne olacak? Evin içinde bana karşı sen ne isen, mecliste de hükümete karşı bir muhalefet partisi odur..."

MÜDÜR NE DEMEKTİR?

Sosyal Bilgiler dersinde ortaokul birinci sınıf öğrencisine öğretmen şu soruyu sordu:

"Aykut, okul müdürü ne demektir, kimdir o?"

Çocuk saf saf cevap verdi:

"Müdür... Biz okula zamanında geldiğimizde ortalıkta gözükmeyen, geç kaldığımız zaman ortaya çıkan kimseye derler!"

NASIL ANLARLARMIŞ!

Öğretmenle öğrenci arasında şu konuşma geçti:

Öğretmen:

"İnsanlar dünyanın döndüğünü nasıl anlarlar?"

Öğrenci:

"Sarhoş oldukları zaman!"

NEDEN İLERİYMİŞLER!

Ortaokul Birinci sınıfta İngilizce dersi işleniyormş. Öğretmen bir ara öğrencilerinden birine sormuş:

"İngilizler niçin bizden daha ilerideler?"

Çocuk şu cevabı vermiş:

"Bütün çocukları İngilizce'yi bizden daha iyi biliyorlar da onun için .."

ÖĞRETMENİM

Doğrusu şu öğretmenim
Sanki anam, babam benim
İyi kalpli, doğru sözlü
Hep neşeli güler yüzlü
Bütün okul sever onu
Kendisi de bilir bunu
Sonra güzel bir huyu var
Arzumuza hemen uyar
İyilikte eşi yoktur
Bize emekleri çoktur
Dersimizle ilgilenir
Her gün bize bilgi verir
Oyun oynar, masal söyler
Boş vakitler eğlenin, der
Kötü demez, azarlamaz
Ondan iyi insan olmaz

Emine GÜVEN

GELİNCİK

Rengi bayrağıma eş,
Tarlalarda bir ateş,
Ekinlerle hep kardeş,

Çayırlarda biricik,
Al ipekli gelincik

Rüzgârlara gelemez,
Yaprağına değilmez,
Gelinciği kim sevmez!

Saplarıda incecik,
Kara gözlü gelincik.

Hamide ACAR

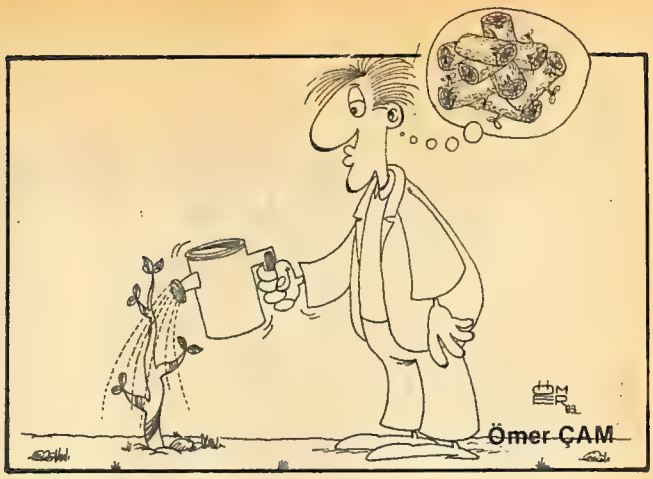

MEKTUP ARKADAŞI

MUSTAFA SATILMIŞ: 16 yaşındayım. Lise 1'de okumaktayım. Bilimsel konulara ilgi duyarım. Basketbolu ve müziğin bazı türlerini severim. Yaş farkı gözetmeksizin kız ve erkek arkadaşlarla yazışabilirim. ADRES: Bahçeli mah. 3 nolu Küme sok. Kanal üstü No1 Aksaray/NİĞDE

İLKER EYGİ: 14 yaşındayım, orta II. sınıfa gidiyorum. Özel zevklerim arasında ders çalışmak, pul kolleksiyonu yapmak, futbol ve çeşitli zekâ oyunları oynamak gelir. Yazışmak istiyorum.
222 Sok. No: 1-6 Buca/İZMİR

AHMET ÖRSEY: 14 yaşındayım. Özel zevklerim spor yapmak, müzik dinlemektir. Ayrıca pul ve para kolleksiyonum var. Yaşıtlarımla yazışmak için Adres: Demirhendek Cad. No: 107 4 Siteler/ANKARA

MERAL MUTİ: 10 yaşındayım. Özel zevklerim arasında resim yapmak, kitap okumak, voleybol oynamak başta gelir. ADRES: İhsaniye köyü, Dilek Sok. No: 12 BURSA

RESMİYE ÖZTÜRK: 10 yaşındayım. Özel zevklerim arasında müzik dinlemek, resim yapmak, kitap okumak, spor yapmaktır. Yazışmak istiyorum. ADRES: İhsaniye köyü Dilek sok. No: 14 BURSA

GÜRDAL ÇAKIR: 13 yaşındayım ve orta I'e gidiyorum. Özel zevklerim ;elektrik işleriyle uğraşmak, kitap okumak, müzik dinlemek ve futbol oynamaktır. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
ADRES: Seyhisa Mah. Tahir Ün cad. 46 Sok. No:11 Akhisar/MANİSA

TAYYAR ULUTÜRK: Oniki yaşındayım. Ortaokul son sınıfa gitmekteyim. Özel zevklerim arasında futbol oynamak gezmek, kitap okumak gelir. ADRES: İmamoğlu Cumhuriyet mah. İshanhamit ADANA

HALİM ERDOĞAN: 13 yaşında ortaokul birinci sınıfa gitmekteyim, özel zevklerim; futbol oynamak, kitap okumak ve pul biriktirmektir. Kendi yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
ADRES: Deniz cad. Kıbrıs sok. No 3 Kaynarca İSTANBUL

ÖYKÜ

SEVGİ

Sevgi sekiz yaşında şirin bir kızdı. İlkokul ikiye gidiyordu. Çalışkan bir öğrenciydi. Hayvanları, özellikle köpekleri çok severdi. Ama şimdiye kadar hiç hayvanı olmamıştı.

Bir gün babası Sevgi'ye:

— Bak kızım, eğer sınıfını geçersen, seni tatilde bir süpriz bekliyor, dedi.

Sevgi bu sürprizi çok merak etmeye başladı. Okulların kapanmasını büyük bir heyecanla beklemeye başladı. Nihayet okullar kapandı. Sevgi karnesini aldı, baktı, hepsi pekiyi, doğru eve koşmaya başladı.

— Aferin kızım, her zaman böyle ol, dedi:

Sevgi akşamın olmasını büyük bir sabırsızlıkla beklemeye başladı. Çünkü akşam babası gelecek ve hediyesini söyleyecekti. Sevgi akşamı zor etti. Kapı çalındı. Gitti açtı. Babası gelmişti. Elinde de bir kutu vardı. Sevgi kutuyu almak istedi. Fakat babası engel oldu. — İlk önce karneyi göster, dedi.

Sevgi gitti karneyi getirdi, babasına gösterdi. Babası

— Aferin Sevgi, şimdi kutuyu açabilirsin, dedi.

Sevgi kutuyu açtığında, hem şaşırdı, hem de sevindi. Çünkü hediyesi ufacık, güzel bir köpekti.

Sevgi babasına gitti sarıldı ve teşekkür etti. Köpeğin adını ise: Fındık koydu.

Harika ÇİNİCİ

SAKLI İSİMLER

Aşağıdaki karışık kelimelerde edebiyat dünyamızın dört ünlü yazarının adı gizlidir. Onları bulabilir misiniz?

MESİRET YÖFTEN
EY FEHİM TEK SORMA
SANKİ KASABAYI FİATI
EH MOR KANAL

GEÇEN SAYININ YANITLARI

RESİM ve GÖLGESİ: 1— Şapka. 2— Pelerin. 3— Tepsi. 4— Adamın elindeki kâğıt. 5—Adamın saçı.

MANTIK: Altıgen prizmayı dikkatle incelersek noktaların siyah ve beyaz olarak sıralandığını görürüz. İki beyaz noktadan sonra iki siyah nokta konulması gerekir.

7 FARK: 1— Sağdaki adamın şapkası. 2— Ortadaki adamın sol apoleti. 3— Sağdaki atın ayakları 4— Soldaki adamın bıyığı. 5— Sağdaki atın gözleri 6— Ortadaki atlının sağ apoleti. 7— Sağdaki atlının mahmuzu.

MATEMATİK: 28-23-21, 24-22-26, 20-27-25.

İKİZLER: 3 ile 11 ikizdir.

PARÇALAR: Aşağıdaki parçalardan, hangilerinin resimden alındığını bulabilir misiniz?

GİZLİ ALETLER

Yukarıda gördüğünüz resimde 2 kürek 2 çekiç ve 2 mala gizlidir. Bu aletlerin nerelerde gizlendiğini bulabilir misiniz?

HARİKA! NEFİS BİR ŞEY BU ÇOCUKLAR!
YİHHUU!
HİÇ HEVESLENME SONY, SANA İZİN YOK!

ÇOK ADİSİNİZ! BANA BUNU YAPAMAZSINIZ! IRK AYRIMCILIĞI BU!
AYNİ ZAMAN DA YASAL!

BU ARADA ATLANTİK OKYANUSUNDA, KUZEYDE...
ANLAŞILAN JETLERİN UMUDU KALMADI...
HEP RUS RÖMORKÖRÜNÜ ARIYORLAR.. HİÇ AKILLARINA GELMİYOR Kİ...

UZMANLAR BOMBALARI İNCELEDİ. İKİSİ DE HAZIR DURUMDA...
HADİ KAPTAN, BAHAMA ADALARINA GİDİYORUZ.

HERHALDE BAHAMA POLİSİNE TESLİM OLMAYI DÜŞÜNMÜYORSUNUZ...
YOK CANIM... ADALARDAKİ ISSIZ KOYLARDAN BİRİNE DEMİR ATACAĞIZ YALNIZCA...

O SIRADA MANAGUA'DA...
İŞTE TOMKATLARIMIZ GELDİ LADY X... TAM SANCHEZ'İN DEDİĞİ SAATTE..

HER TARAF UÇAK DOLU. ANLAŞILAN EN SONUNCU BİZİZ.
AMERİKAN TAKIMI, UÇAKLARINIZI BIRAKTIKTAN SONRA KABUL KOMİTESİ GÖRÜŞMEK İSTİYOR

BEŞ DAKİKA SONRA..
GENERAL SANCHEZ, SİZE GÖSTERİYE KATILACAK ÜÇ UÇAĞIN MÜRETTEBATINI TANIŞTIRAYIM.
OOOH!

BU DA NE DEMEK OLUYOR?
NE...NE DEMEK OLUR... OOOH!
YÜZBAŞI TUKSON? BU MASKARALIK DA NE?
AMİRALİN EMRİYLE BAŞI AÇIK DOLAŞMAM YASAKLANDI... İSTERSENİZ ARKADAŞLARA SORUN.
O ŞAPKAYI GİYMENİ Mİ SÖYLEDİ SANA...
BU, YA DA BAŞKA BİRİNİ.. BU TRAŞI ÖRTMEK KAYDIYLA HEPSİ OLABİLİR
ÖRNEĞİN BU!
VE BU...
YA DA BU!
HANGİSİNİ İSTERSİNİZ?
BU DA OLABİLİR...
YETER! BUNU DAHA SONRA TARTIŞIRIZ. ŞİMDİ KASKETİNİ GİY!
MANAGUA'YA HOŞ GELDİNİZ KUMANDAN... SİZİ KOMUTAN MİRANDA, SİZE YARDIMCI OLUP, UÇAKLARI HANGARA YERLEŞTİRİP ÖTELİNİZE GÖTÜRECEK.
YİRMİ DAKİKA SONRA BUK DANNY VE EKİBİ 7. NUMARALI HANGARDA TAMİRCİLERLE BULUŞTULAR.
SANIRIM BURASI HOŞUNUZA GİTMİŞTİR, ALBAYIM? ÇALIŞMA PİSTİNDE YARIN SAAT 11 DEN 12'YE KADAR ÇALIŞABİLİRSİNİZ.
GÜZEL...KENNY, UÇAKLARI GÖZDEN GEÇİR, BAKIMINI YAP, DAHA SONRA HANGARI KAPAT VE 24 SAAT GÖZETİM ALTINDA OLSUN...
BAŞÜSTÜNE!
AZ İLERİDE BİR YABANCI EKİBİN HANGARI ÖNÜNDE...
YARIN MİLADY'LERİNDE "TOMCAT"LERLE İLGİLİ TOPLANTI VAR!

AZ SONRA...
BU GECE AMİRALİN KIZI GELİYOR... TUMB VE BEN SUBAYLARIN YEMEĞİNE ÇAĞIRILDIK... KIZI KARŞILAMAYA KİM GİDECEK?
BEN! İÇİNİZDE EN KIDEMLİ BENİM!
HAYIR BEN! EN KIBARINIZ BENİM!
HAYIR! EN GENİÇ BENİM!

PEKÂLA ÇOCUKLAR, KURA ÇEKECEĞİZ... YÜZBAŞI TUKSON DIŞINDA TABİİ...
NEDENMİŞ O BAKALIM?

OOOH!
AMİRALİN EMRİNİ GEÇERSİZ KILMAK İÇİN SAÇLARIMI DİPTEN KAZITTIM!

BENİM KURA DIŞINDA KALMAM, HAKSIZ, YASADIŞI VE ANTİDEMOKRATİK BİR KARARDIR. BEN İÇİNİZDE EN YETENEKLİYİM...
EN ÇOCUKRUHLU AYNI ZAMANDA...

BUNLAR, YÜZBAŞI TUKSON'UN SAVUNMASI BENCE YETERLİ... ONU KURA DIŞI BIRAKMAMIZ OLANAKSIZ...
BU ONUN YASAL HAKKIDIR!

EVET... BU KÂĞITLARDAN BİRİ İŞARETLİ... BULAN, BU GECENİN EN ŞANSLI KİŞİSİ OLUP, AMİRALİN KIZINI YEMEĞE GÖTÜRECEK! SENDEN BAŞLAYALIM TUKSON!

YIHHU! HİÇ KENDİNİZİ BOŞUNA YORMAYIN! ŞANSLI KİŞİ BENMİŞİM!
ZATEN BEN DE ŞANS OLSAYDI, ANAM BENİ KIZ DOĞURURDU...
KUTLARIM, DELİKANLI... AL BAKALIM FOTOĞRAFI...

AMAN TANRIM!

VAAA OLULU!..

KUSURA BAKMAYIN BAYLAR, ACELE GİDİP BİRAZ GÜZELLEŞMELİYİM
BİRAZ ZOR OLACAK BU...
BENCE UMUTSUZ!
BAKARSIN KIZ BANA UYAR, O DA SAÇ MODELİNİ DEĞİŞTİRİR.. KİM BİLİR?
HIH!

AMA ŞİKE BU! BÜTÜN KÂĞITLAR İŞARETLİ!
NEE! BU DA NE DEMEK OLUYOR?
BENİM YAPTIĞIM KÜÇÜK BİR SAKA, BAYLAR...
ÜÇ SAAT SONRA HAVAALANINDA...
BAYAN EUNİS WALKER... MİAMİ YOLCULARINDAN BAYAN WALKER, DENİZYÜZBAŞI SONY TUKSON SİZİ BEKLİYOR...
ORKESTRA!
E
HOŞGELDİNİZ BAYAN WALKER.
!!!
BAYAN WALKER?! BEN YÜZBAŞI TUKSON!.. MANAGUA'YA HOŞGELDİNİZ...
BANA EUNİS DE ŞEKERİM!
AY BUNLAR BANA MI? NE TATLI ŞEYSİN SEN! YALNIZ BOYUN BİRAZ KISA! KAFAN DA YUMURTA GİBİ! NEYSE BOŞVER! SAVAŞ SAVAŞTIR!
GLUP!
OOOOH!
HEY BAHRİYELİ, BURADAYIM!
KURT GİBİ AÇIKTIM, DENİZCİ! HADİ BENİ BİR YERE GÖTÜR DE YEMEK YİYELİM!
BAŞÜST.. OH!...
YİRMİ DAKİKA SONRA...
BANA GÖRE BİRŞEYLER VAR MI BAKALIM... ÖNCE HAVYAR VE KAZ CİĞERİYLE BAŞLAYALIM. SONRASINI DÜŞÜNÜRÜZ. GARSON BEY, ORKESTRAYA SÖYLEYİN DE SÖYLE HIZLI BİR PARÇA ÇALSIN
!!!

Bir Gökyüzü Az Gelir

Hasan MERCAN'ın Romanı

TEPE'YE yanaşan kafileye göre, aşağıda kalan Memişli köyü bir nokta haline gelmişti. Birkaç kuşun o noktaya doğru uçmaları da ayrı bir görünüm oluşturuyordu.

"Gökte miyiz, nerdeyiz?" dedi Şevket.

"Bulutlara bana mısınız demiyorsunuz sanki!" diye söze karıştı Kel.

Koyun Tepe bağrını açmış, biraz kibirli, biraz da gururluydu. Üzerinde yüzen bulutların yansımalarıyla söyleşi halindeydi.

"İçinde yaşayan var mı baba?" diye sordu Kel.

Baba duraladı, ardına baktı, "can ciğer çocuklarım benim!" diye düşündü. Düşünmemeye, fazla üzülmemeye karar verdi sonra

— "Hele çıkın bakalım, çocuklar, hele davranın!" diye seslendi onlara doğru. Sonra da, gölgesiyle birlikte yoluna devam etti.

"Mağara nerde Baba?"
"Vardık mı mağaraya?"

Çocukların sorularından canı sıkılmıyordu Sarı Baba'nın, onların fazla konuşmalarını, boş yere de olsa fazla soru sormalarını, seslerini çınlatmalarını istiyordu.

"Zahmetsiz rahmet yoktur derdi babam!" dedi, başını çevirmeden.

Çocuklar yanına yaklaşmışlardı artık, sabırsızdılar. Mağarayı bir an önce görmek, içine dalmak, babanın öğreteceği oyunu oynamak, neşelenmek istiyorlardı.

"Aha burada, vardık çocuklar!" dedi neden sonra.

Çocuklar, adamın işaret ettiği yöne diktiler gözlerini. Kaya parçasının sağını, solunu, gövdeleri kalınca iki incir ağacı sarıvermişti. Ortadaki karanlık noktaya ağaçların dalları sarkmıştı. Örtülmeden kalmış deliğin üstüne gün ışığının bir parçası yansıyıp kalmıştı.

"İşte mağara, çocuklar!" dedi yaşlı adam, soluklanarak.

"İçinde yaşayan var mı, Baba?" diye sordu Kel.

"Senin dayın, deli!" diye çıkışırcasına konuştu Şevket. Bununla yetinmeyip sağ avucunu kafasına indirdi.

"Dur be" dedi Kel, "Baba söylesin bakalım."

"Yok" dedi Sarı Baba, "mağaranın içinde kimseler yaşamaz artık. O geçmişten bugüne bir anmalıktır. Basit, viran, yapyalnız..."

Durmuş çocuk, Kel'e yanaştı, fısıltıyla konuştu:

"Devin ortaya çıkacağından mı korktun yoksa?"

Ötekiler de takılıverdiler:

"İlâhi Kel beee!"

"Senin daha aklı başında bir sorun yok muydu yahu?"

"Aptal doğan aptal kalırmış meğer..."

Kel, çaresiz, gözlerini Mümin'e dikti, "beni bunların sözlerinden kurtar hadi" anlamına baktı. Mümin bu bakışın anlamını kavramış gibi, çocukların ortasına sokuldu.

Her ne hal ise canım" dedi, "Babanın anlattığı masalın etkisinden sormuş olacak Kel, fazla uzatmaya gelmez!"

Çocuklar üstelemediler ondan sonra, susarak Babanın konuşmasını beklediler.

Şevket'in gücüne gitmişti bu.

"Kel aramızda haklı olamaz ben buradayken!" dedi Mümin'e.

"Ona bu hakkı ben verdim gitti!" dedi Mümin, Şevket'e haddini bildirmek amacıyla.

Devamı 32 sayfada

Resimler: Şahin ERKOCAK

Çocuklar, adamın işaret ettiği yöne diktiler gözlerini

Bir Gökyüzü Az Gelir

Hasan MERCAN'ın Romanı

Bastarafı 31 sayfada

Durmuş, işin kavgaya dönüşeceği korkusuyla, Babaya yanaştı.

"Mağaranın içinde devden iz miz kalmış mıdır dersin?" diye sordu.

Çocukların hoşuna gitmişti bu.

"İçinde devin izleri yoksa da ayının izleri vardır mutlak, öyle değil mi Baba?"

"Kurt, çakal filân da içinde yaşayabilir!"

"Çeşitli yaban hayvanlarınınyaşadığı kuşkusuz!"

Çocuklar konuşuyor, Baba ise aralarında gururlanıyordu.

Şevket de sormakta yarar gördü:

"Söyle Baba, mağaranın içinde herhangi bir yırtıcı hayvan yaşar mı, yaşamaz mı?"

Baba, konuşmadan mağaraya yöneldi. İncir ağaçlarının sarkan dalları arasında sokuldu, başını çocuklara çevirdi.

"Bomboş" dedi, hadi gelin de gözlerinizle görün.

Çocuklar ivediyle yanına yaklaştılar, yaşlı adamı izlediler. O yönde yürüyor, çocuklarsa kuyruk olmuş, el ele tutuşup ardından gidiyorlardı.

"İşte devin başı, neredeymiş gördün müüü?"

"Ayı o, deli!"

"Kurttur, kurrrttt..."

"Yaban domuzu olacak!"

"Çakal o be, budala."

"Çıkalım mı?"

"Çıkalım!"

"Baba kızar bu işe!"

"Kızsın canım!"

"Korkaksın sen!"

"Yasen yiğit misin peki?"

Karanlık içinde fısıltıyla konuşan çocukları duymazlıktan gelen Baba ilerliyor, mağaranın yarığından içeriye giren gün ışığına varmak için acele ediyordu.

Işığı bol yere vardığında durakladı Baba, çocukların yanına gelmelerini bekledi.

"İşte çocuklar" diye söylendi, "masallara karışan devin yaşadığı yer burası!"

Demesiyle oturması, cebinden teneke kutusunu çıkarması, bir sigara alıp ağzına götürmesi, ateşlemesi bir olmuştu yaşlı adamın. Çocuklar da çevresini alıverdiler hemencecik.

"Dolaşın yahu, mağaranın her yanı sizi bekliyor, eğlenin bakalım..." dedi.

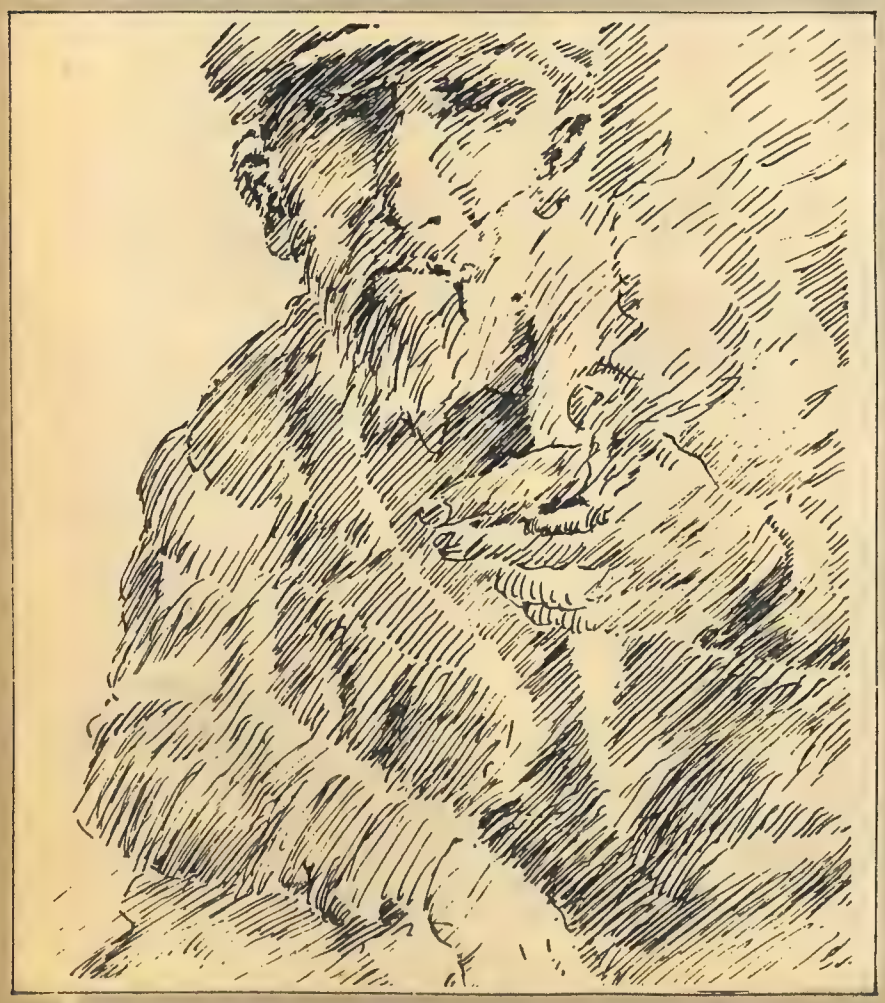

Baba oturdu cebinden teneke kutusunu çıkardı, bir sigara aldı ve ateşledi

"İşte çocuklar, masallara karışan devin yaşadığı mağara burası" dedi Sarı Baba.

"Haydi arkadaşlar, mağarayı gezelim!" dedi Şevket, sesinde emir havası esiyordu.

Baba sigarasını içinceye dek mağaranın orasını burasını gezdiler, gözleriyle girintileri çıkıntıları seyrettiler.

"Anlıyorum" dedi adam, "öyleyse size mağaranın bir sırrından da söz etmekte yarar görüyorum sevgili çocuklar."

Çocuklar sabırsızlandılar,

"Anlat, anlat," dediler.

"Sırrı var, ama çözülmesi gerekir, anlıyor musunuz?"

"Onu çözelim öyleyse!" dedi Mümin.

Yaşlı adam, çocukların bu kısa süreli gezintiden hoşnut kalmadıklarının farkındaydı.

"Yaklaşın, çocuklar!" diye söylendi.

Çocuklar yanına yaklaşıtılar ivediyle.

"Mağarayı gezindiniz mi, hoşnut musunuz?"

Kimseden çıt çıkmıyordu.

sürecek

AFACANLAR 4

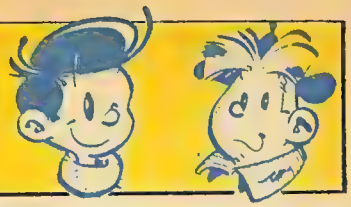

BEN DE ARADA...
...HERKESTEN ÖNCE
...İLK DÜZLÜĞE ULAŞAYIM BAKALIM...
BAŞARDIM.
HEY, ÇOCUKLAR! HERŞEY YOLUNDA! SİZE İP ATACAĞIM. TEKER TEKER ÇIKIN!
YAŞASIN!
HADİ BAKALIM!
GALİBA BU GEZİDE DÜŞME REKORU BENDE OLACAK..
DEĞİL Mİ?
CLAC
HAY, DEMEZ OLSAYDIM!
BIZDIK! TOPUZ GENE GRUPTAN AYRILDI...
BURADA DAHA KÖTÜSÜ VAR!
15

İZLER KAYBOLDU! YİTİRDİK ONU!
?
PANİĞE KAPILMAYALIM. BİRAZDAN BİR AÇIKLAMASINI BULURUZ. ÖNCE YAPMAMIZ GEREKEN BİRŞEY VAR. TOPUZ GENE AŞAĞIYA DÜŞTÜ.
TAM BENİM ARKAMDA İP KOPTU!
DÜŞME REKORUNUN SAHİBİ OLMAK İSTEMİYORUM!
AMA MADEM Kİ DÜŞTÜM VE BURADAYIM, AYRICA UMUTSUZ VE YORGUNUM.
LİSTELİK HERKES CANININ İSTEDİĞİNİ YAPMAKTA ÖZGÜR OLDUĞUNA GÖRE BİRAZ KESTİRMEKTE NE SAKINCA OLABİLİR?
BİRAZ KENDİME GELİRİM.
BEŞ DAKİKA FAZLA DEĞİL...
AH! YILDIZLAR NE GÜZEL PARLIYOR!
EYVAH! BÜTÜN GÜN UYUYAKALMIŞIM... ŞİMDİ NE YAPACAĞIM BEN!
ARKADAŞLARIM NEREDE ACABA? BIZDIK ÇOK KIZMIŞTIR. HEP BENİM KENDİLERİME ZAMAN KAYBETTİRDİĞİMİ SÖYLER..
KAHKAHA SESİNE BİLE UYANAMADIM.. AMA BELKİ DE CANAVAR GÜLMEMİŞTİR BU GECE...
ÇOK KÖTÜ DURUMA DÜŞTÜM.
KARANLIKTA ÖNÜMÜ BİLE GÖREMEYECEK DURUMDAYIM. ONLARI ARAMAYA KALKMANIN YARARI YOK...
NE YAPAYIM BEN?

BU DURUMDA TEK BİR YOL VAR!
EN İYİSİ UYKUYA DEVAM EDİP SABAH OLUNCA ÇEVREYİ BİR KOLAÇAN ETMEK...
HEY AKLIMLA BİN YAŞASAYIM!..
ŞU TAŞIN ÜZERİNDE YATARSAM DAHA RAHAT UYUR, SABAHA DİNÇ KALKARIM.
HAH! SANKİ KUŞTÜYÜ YATAK!
...HAHAHAHAHAHÂÂÂH...
?!
HAHAHAHAHA
HAAAA!
BPROOOMM

...HAAAHAHAAAA.....
BOFFH
OLAY KAHKAHANIN BAŞLAYIP BİTMESİYLE AYNI ZAMANDA OLUP BİTMİŞTİ. ORTALIKTA TEK YAŞAM İZİNE BİLE RASTLANMIYORDU...
YAŞAM İZİ ORTALIKTA DEĞİL AMA BİRAZ AĞAÇLARDAYDI...
AY!.. NEREDEYİM BEN?
NEREYE DÜŞTÜM BÖYLE?
TAŞIN ÜZERİNDE YATIYORDUM. BİRDEN TERS DÖNDÜ VE BUM! TAŞ YENİDEN ESKİ DURUMUNA DÖNMÜŞ OLMALI Kİ, AYIŞIĞI DELİKTEN SIZMIYOR.
ÇOK TUHAF BİR YER... YUKARIYA ÇIKMAYI DENEMEK BOŞUNA... TAŞIN AĞIRLIĞI BİR TONDAN FAZLADIR.
ŞURAYI BİR KOLAÇAN ETMELİ.
KORKU FİLMİ GİBİ: BİR TEK MÜZİK EKSİK.
BU DAĞ DA, DAĞ DEĞİL, SANKİ KÖSTEBEK YUVASI...
UÇSUZ BUCAKSIZ BİR YERALTI MAĞARASI...
EL YORDAMIYLA KARANLIKTA KOLAYCA YÜRÜYEBİLİYORUM, AFERİN BANA!
HEY!
16

Sürecek

Dünyanın Dört Bucağından

DOĞANIN YAŞAYAN ZIPLAYAN MÜCEVHERLERİ

COSTA RİCA'da, San Jose kentindeki Banco Central'in üst katında kocaman bir kasa vardır. Kasanın içindekiler, haftada iki kere ziyaretçilere gösterilirler. Cam koruyucular altında, ziyaretçiler kuş, yılan biçimindeki garip yüzük ve iğneleri seyrederler. Benim ilgimi en çok sayısız altın kurbağalar çekti. Büyülenerek, bir bölümden ötekine geçtim. Bu mücevherleri yapan eski çağ Colombiyalı sanatçılar için, hiç kuşkusuz kurbağanın ayrı bir önemi vardı. Bu sanatçıların model olarak kullandığı tropik kurbağaları yakından görmeye karar verdim.

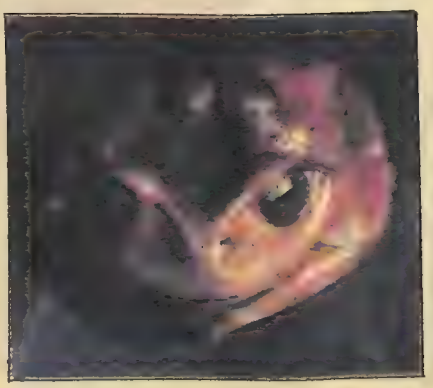

Gördüğümüz kurbağaların hepsi nemli yapraklar arasında yaşıyorlar.

Costa Rica, iklim yönünden çok çeşitlilik gösteren bir ülke. Sıcak, yağmurlu ormanları olduğu gibi, çölleri ve ılıman düzlükleri de var. Ve bu ülkede, henüz adları bile konulmamış, sayısız kurbağa türü yaşamakta. Gün boyunca, çoğu yaprakların altında gizleniyorlar. Costa Rica Üniversitesi'nden Biyoloji Profesörü **Douglas C. Robinson** ile bu değişik kurbağa türlerini araştırmaya başladık.

Araştırmamıza, **Dendrobatida** denilen ve altmış değişik türden oluşan bir kurbağa ailesiyle başlıyoruz. Dendrobatidler, derilerinin altında çok zehirli bir madde taşıyorlar. Bu zehir kuşların ve memelilerin sinir sistemini felce uğratarak, ölüme neden oluyor. Ne gariptir ki, aynı zehir psikoloji ve kalp hastalıkları araştırmalarında kullanılıyor.

Doug ve ben, jipimizi San José'nin 60 mil kuzeyindeki Puerto Viejo köyünde park ettik. Yağmur ormanları üzerine araştırmalar yapan Tropik Araştırmalar Kurumu'na doğru yürüyoruz. Kamp yerine birkaç yüz metre kala, ilk dendrobatidi gördük. Kırmızı üövdesi, mavi bacak ve kolları olan minicik, harika bir yaratıktı. Doug, bir yaprak üstüne yerleşmiş hayvanı tutup alıverdi. Sonradan, bu kurbağanın zehirinin, ancak açık yaralar yoluyla etkili olduğunu öğrendim.

Gördüğümüz kurbağaların hepsi nemli yapraklar arasında, kökler ve humus içinde yaşıyorlar. Hepsi neme tutsak. Araştırma kampında yemek yedikten sonra Doug'la birlikte yine yola çıktık. Ellerimizde fenerlerle gece kurbağa arıyoruz. Fenerimiz sayısız tropikal bitki ve ağacı aydınlatıyor, Hylidlerin -ağaç kurbağalarının- çevrede olduğunu biliyoruz. Birden binlerce kurbağadan oluşan bir orkestra, aşk şarkılarını söylemeye başlıyor. Erkek kurbağanın dişisini çağırması bu. Doug bir saat içinde birçok hylid ve renk renk kurbağalar

Devamı 38. sayfada

Dünyanın Dört Bucağından

Dendrobaditler, derilerinin altında çokzehirli bir madde taşıyorlar. Bu zehirle bazı hayvanları avlayabiliyorlar.

Başlarafı 37. sayfada

yakalıyor. Bunlardan birinin sırtında siyah kediye benzer bir şekil var. Buna "pantolonsuz kurbağa" deniliyormuş. Çünkü bacaklarında renk ya da şekil yok. Burnu küt, bir başka kurbağa da gündüzleri yeşil olmasına karşın, geceleri kırmızıya dönüşüyor. Yakaladığımız hayvanların en büyüğü posta pulu boyunda. San José'ye dönünce, kurbağaları araştırma için yapılmış özel bölmelere koyuyoruz.

Ilıman düzlükleri ve soğuk, volkanik yükseklikleri gezdik. Bu kez jipimizi yüksek Orta Plato'ya yönetliyoruz. Pasifik kıyılarına gece vardık. Burada, bir zamanlar vahşi orman olan binlerce dönümlük araziye şimdi sıra sıra Afrika palmiyeleri dikilmiş. Jipten çıkar çıkmaz, sağnak yağmur başladı. Doug buna çok sevindi. Az sonra kurbağaların seslerini duyunca, ben de ona hak verdim.

Asıl amacımız, **Leptodactylus** denilen kurbağaları bulmaktı. Bu tür, yumurtalarını suları köpürterek oluşturduğu köpük yığınına bırakıyor. Beş dakika sonra, binlerce çamaşır makinesinin boşalmasından oluşacak köpük dolu sulara karabiber tanesine benzeyen yumurtayla karşılaştım. Doug'ın yardımcısı, sarı, kırmızı, siyah renkleri olan bir kurbağa ile döndü. Bunların yazın renklerini değiştirdiklerini öğrendim. Bu değişim, **kromotafor** denilen bir pigment sorucu oluşuyormuş. Kurbağanın tenine renk veren hücreler, ışık, nem ve sıcaklık değişince, genişleyip, daralıyorlarmış. Deri değiştirme zamanında, kurbağalar renklerini değiştirmiyorlarmış.

San José'den ayrıldığım gün, Doug beni havaalanına götürdü. Yeni kravat iğnemi görünce: "**Nedir bu?**" diye sordu. "**Türün adını bilmiyorum. Ama Banco Central'daki altın kurbağalardan birinin kopyası,**" diye cevap verdim. Doug iğneyi yakından inceledi: "**Dendrabates'e benziyor**", dedi. "**Herhalde aslı bir servet değerindedir.**"

Hiç kuşkusuz öyleydi. Ama değer yargıları insanına göre değişir.

Costa Rica'lı Kızılderililer, altın heykellerini yapacak kadar bu kurbağalara değer vermişlerdi. Ama ormanda yaşayan canlı mücevherler altın Kolombiya hazinelerine oranla, insanlık ve bilim için çok daha değerli olabilirler

Costa Rica'lı Kızılderililer, altın heykellerini yapacak kadar bu kurbağalara değer veriyorlardı.

Profesyoneller

AMA KENDİSİ İSTEDİ... BULDUĞU KÜÇÜK MİKROFONU KİRARKEN ÇIKARDIĞI PARAZİTTEN AZ DAHA KULAKLARIMIZIN ZARI PATLIYORDU. NEYSE BU ADAMIN İŞİNİ BİR ARAŞTIRALIM.
ANCAK BAHŞE TUTUŞMAK PROFESYONELLERİN RUHUNA İŞLEMİŞTİ...
ŞAPKANI KAPIYA ÇARPACAĞINA BAHSE GİRERİM.
BAY POL, LONDRADAKİ PEK ÇOK BAHİS BÜROSUNUN YANINDA BAZI İŞLERİN DE SAHİBİ...
NE DEDİN PETRO? AY!
ÖYLEYSE PARAMIZI ONUN BÜROSUNA YATIRIRSAK ŞAŞIRMAZ, SANIRIM.
GALİBA BU ONA KISA SÜREDE YAPTIĞIMIZ İKİNCİ ZİYARET OLACAK.
HAKLISIN. AMA BU ZİYARETİN AMACI ONU HUZURSUZ ETMEK.
ŞAPKAYI ÇIKARACAĞINA BAHSE GİRERİM.
ŞAPKAN KAPIYA ÇARPACAK KIZIM...
SAĞOL AMCA...
BU ARABA ÜRETİCİLERİ ÇOK YETENEKSİZ...
KAZANDIN MOS. BENİ İFLAS ETTİRECEKSİN...
İŞTE ASLANIN İNİNE GİRDİK. GAL KAPLANI DESEK DAHA DOĞRU!

BAHSİ MÜŞTEREK YA DA AT YARIŞLARI KRALI OLARAK TANINAN BAYDOL'UN BÜROSUNDA...
HİÇ FENA DEĞİL... RAHAT KOLTUKLAR... TIPKI GERÇEK BİR KLÜP GİBİ...
AMA BU ADAM BENİM PARAMLA BEŞ PARA BİLE ETMEZ.
ÖZÜR DİLERİM BAY POL. AT YARIŞLARI İÇİN PARA YATIRMAYA GELDİK.
NEDEN OLMASIN HAYDUT HERİF! PARA PARADIR!
GENE AYNI AĞIR KÜRÜR!
KENDİSİ İÇİN YAPACAKLARIMIZI BİLSE DAHA DA AĞIR KONUŞURDU, SANIRIM.
HIZIN KARESİNİN, RÜZGÂRLA BÖLÜMÜNÜN KARE KÖKÜNÜ ALIP, ŞANSIMIZI GÖRELİM..
DOĞRU! FAVORİ, EN ŞANSLI GÖRÜNÜYOR...
KUŞKUN OLMASIN KURT AYRICA BAY POL DE BİZİM GARANTİMİZDİR.
EN AZINDAN SON KOŞUYA KADAR ÖYLEYDİ...
PEKİ YA ŞEYTANIN BACAĞINI KIRAMAZSANIZ NE OLACAK?
SİZE BİR ÖĞÜT VEREYİM BAY POL.
DUA EDİN DE KIRALIM. YOKSA İLGİNÇ SÜRPRİZLERLE KARŞILAŞABİLİRSİNİZ.

HESAP MAKİNEN NE DURUMDA? ÇALIŞIYOR MU, KURT?
HERŞEY AYARLANDI. MERAK ETME...
BAK SEN! BU KAMYON SİZLERE BİR ŞEYLER ANLATIYOR OLMALI, BAYLAR...
KONUŞMA SIRASI BENİM... BU SANDIKLAR GEÇEN GÖRDÜKLERİMİZİN AYNISI...
OLDUKÇA AĞIR GÖRÜNÜYORLAR.
BU KADAR MERAKLI OLMAYIN CANIM.
BEN DE ÇOK MERAK EDİYORUM AMA SABIRLI OLMASINI DA BİLİRİM İCABINDA...
KURT ARABANIN RADARINI ÇALIŞTIRSANA!
TELE KAMERA BU KADAR UZAKTAN ÇALIŞIR MI?
GÖRECEĞİZ. YÜKSEK GÜCE AYARLA BAKALIM...
BU YÖNTEMİ DİŞÇİDE GÖRÜP BEĞENMİŞTİM...
ÇIK
RÖNTGEN IŞINLI BİR TELEVİZYON KAMERASI...
GRRR...
YİRMİ YAŞ DİŞİMİ DE BÖYLE GÖRMÜŞTÜM İŞTE...

Sürecek

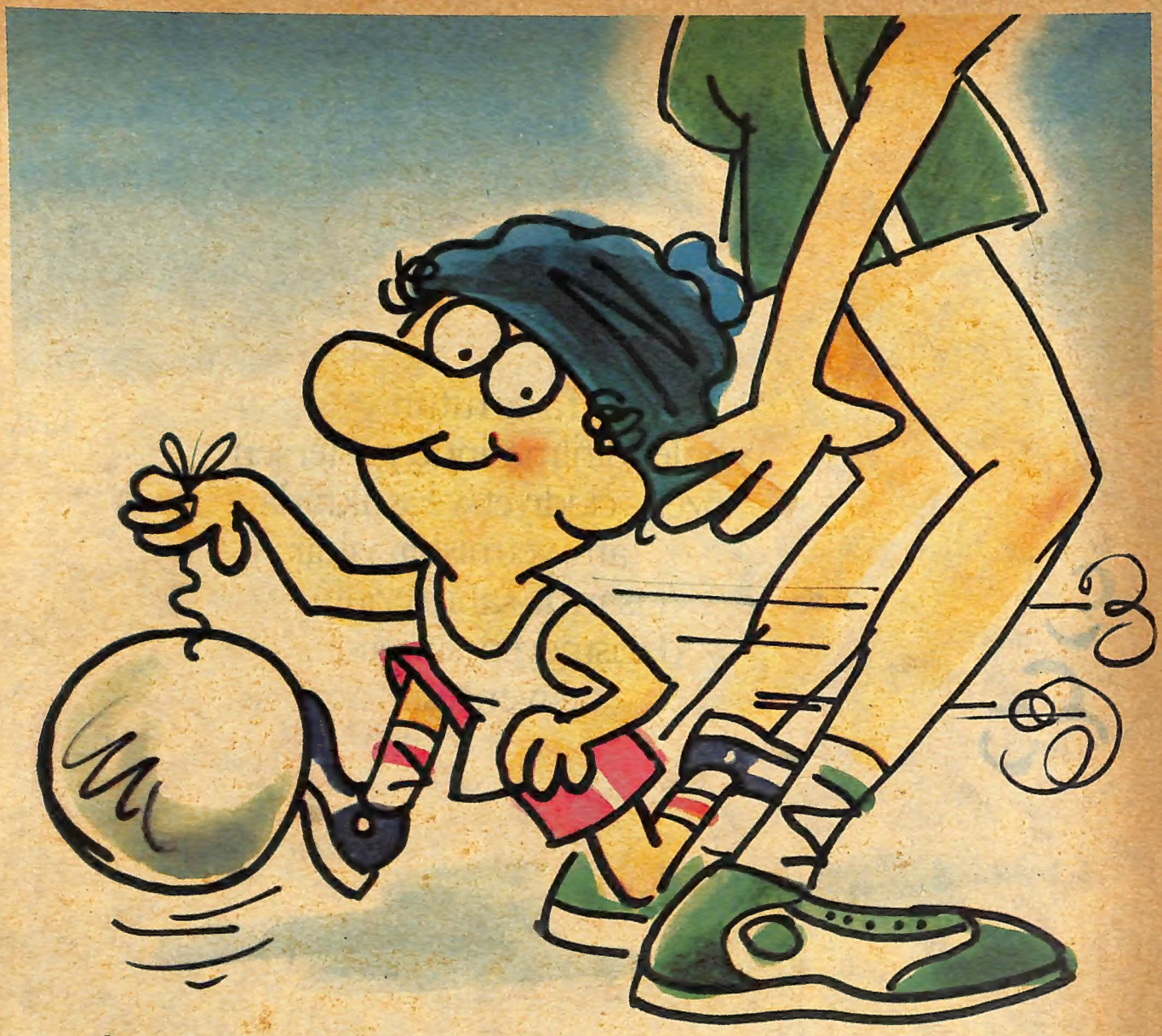

Şampiyon Pembo!

PEMBE BALONLU
TATLI ÇİKLET

ŞEKERSİZ, DAMLA SAKIZLI PEMBO

VE ŞİMDİ, ŞEKERSİZ-NANELİ PEMBO

Tasarrufun
yönlendirilmesinde gösterilen
özen, ciddiyet ve istikrarla,
tam yetmişbir yıldır
tasarruf sahiplerinin
değişmeyen simgesi...
güvencesi.

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"İKİNCİ ADRESİNİZ"

IŞGUDER